

Instans: Socialnämnden
Tid: Tisdag 2020-09-29 kl. 13:00
Plats: Nossan (A-salen), kommunhuset

Förslag på justerare: Kitty Andersson (S)
Dag för justering: direktjustering

Samtliga ärenden har beretts av socialnämndens presidium. I samtliga beslutsärenden föreslår socialnämndens presidium att socialnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Observera att sekretesshandlingar delas ut för genomläsning innan sammanträdet i enlighet med beslut på socialnämndens sammanträde den 21 maj 2013, § 60/2013.

Eva Larsson (C)
Ordförande

Linnea Nilsson
Sekreterare

Information:

- SN= slutgiltigt beslut fattas i socialnämnden
- KS = slutgiltigt beslut fattas i kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
13.00			Sammanträdets öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
13.05	1	INFO	Socialförvaltningen informerar	--	--	Socialchef
13.25	2	SN	Delårsrapport per 2020-08-31 för socialnämnden	SN 16/2020	X	Controller
13.45	3	SN	Mål för socialnämnden 2021-2023	SN 123/2019	X	Ordförande
13.50	4	KF	Budget och verksamhetsplan 2021	SN 123/2019	X	Controller
14.10	5	SN	Uppföljning av handlingsplan för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2020	SN 120/2019	X	Socialchef
14.20	6	SN	Uppdrag från kommunfullmäktige angående arbetet med handlingsplan för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2020	SN 120/2019	X	Ordförande
14.25	7	SN	Halvårsrapport avvikelser 2020	SN 85/2020	X	SAS/kvalitets- samordnare
14.35	8	SN	Uppföljning av Heltid som norm – deltid som möjlighet	SN 14/2020	X	Verksamhetschef socialt stöd
14.45	9	SN	Inventering och analys av framtida behov avseende särskilt boende på Hagen	SN 80/2020	X	Verksamhetschef vård och omsorg
15.00	10	KF	Revidering av beräkningsmodell för egenavgift i riktlinjen för färdtjänst	SN 105/2020	X	Färdtjänst- handläggare
15.20	--	--	INLÄSNING	--	--	--
15.40	11	SN	Beslut om särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 5 kap 2 § SoL, avseende T.B.	--	VS	1:e social- sekreterare
15.45	12	SN	Beslut om särskilt förordnad vårdnadshavare enligt 5 kap. 2 § SoL, avseende F.B.	--	VS	1:e social- sekreterare
15.50	13	SN	Umgängesbegränsning enligt 14 § 2 st LVU, avseende S.A.	--	VS	1:e social- sekreterare
15.55	14	SN	Umgängesbegränsning enligt 14 § 2 st LVU, avseende A.K.	--	VS	1:e social- sekreterare

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Domar inkomna under tidsperioden 2020-08-25- -2020-09-28	--	VS

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2020-08-25- -2020-09-28	--	VS

Delårsrapport per 2020-08-31 för socialnämnden

Sammanfattning

Socialförvaltningen har sammanställt en rapport med budget och prognos för helåret 2020, samt med utfall januari till och med augusti 2020.

Socialförvaltningen visar ett underskott på 8 721 tkr per den siste augusti 2020. Prognosen för helåret visar ett underskott på 12 200 tkr per 200831.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-11

Delårsrapport per 2020-08-31

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner delårsrapporten.

Linn Marinder
Controller

Bakgrund

Enligt gällande verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper ska förvaltningsledningen upprätta en delårsrapport per augusti månads utgång, som presenteras för nämnden.

Ekonomisk bedömning

RESULTATRÄKNING (tkr)	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
1 Intäkter	-55 054	-58 345	-77 254	-78 158	904
Summa intäkter	-55 054	-58 345	-77 254	-78 158	904
3 Personalkostnader	118 268	125 519	175 261	183 144	-7 883
4 Lokalkostnader, energi, VA	7 361	7 278	10 276	10 598	-322
5 Övriga kostnader	64 227	71 648	101 097	105 996	-4 899
6 Kapitalkostnad	250	293	323	323	0
Summa kostnader	190 106	204 737	286 957	300 061	-13 104
Summa Nettokostnader	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200
Kommunbidrag	133 512	137 670	209 703	209 703	0
Resultat	-1 540	-8 721	0	-12 200	12 200

RESULTAT NETTO (tkr)	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
Nämnd	320	365	559	559	0
Förvaltningsledning	7 475	7 188	12 168	12 168	0
Myndighet	29 107	34 962	44 495	52 145	-7 650
Vård och omsorg	79 052	82 881	120 988	126 438	-5 450
Socialt stöd	19 099	20 996	31 493	30 593	900
Summa verksamhet	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200
<i>Intäkter</i>	<i>-55 054</i>	<i>-58 345</i>	<i>-77 254</i>	<i>-78 158</i>	<i>904</i>
<i>Kostnader</i>	<i>190 106</i>	<i>204 737</i>	<i>286 957</i>	<i>300 061</i>	<i>-13 104</i>
Nettokostnad	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200

Samverkan

Samverkas på FSG den 17 september 2020.

DIARIENUMMER: 2020-16
FASTSTÄLLD/INSTANS: 2020
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2020-09-14
GILTIG TILL: -----
DOKUMENTANSVAR: Förvaltningschef

Delårsrapport 2020-08-31

Socialnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning/Sammanfattning	2
Ansvar och uppdrag.....	2
Verksamhetsbeskrivning tom 20200831	3
Medborgardialog	7
Framtid	7
Mål.....	9
Inriktningsmål och prioriterade mål	9
Personalredovisning	11
Ekonomi	13
Investeringar	15
Ombyggnad Hagen.....	15
Ombyggnad Hemgården.....	15
Inventarier SN	15
Hemgården Larm.....	15
Hjälpmedel SN	16
Hotellås.....	16
Infrastruktur IT	16
Förstudie ombyggnad Hemgården.....	16
Detta projekt är pausat under 2020.....	16
Bilaga fördelning per ansvarsnivå	17
Bilaga målk indikatorer	18

Inledning/Sammanfattning

Socialförvaltningen hann knappt påbörja sitt verksamhetsår innan Coronakrisen slog till. Året 2020 har sedan mitten på februari präglats av pågående pandemi. Förvaltningsledningen som består av 17 chefer (1 Socialchef, 3 Verksamhetschefer och 13 enhetschefer) väntade vid årets början in 8 chefer. Dessa chefer som nu alla är på plats hann inte få någon bra introduktion då verksamheten omedelbart behövde dem. Tempot för förvaltningens chefer och medarbetare har varit omänskligt högt 2020.

Socialförvaltningen har dessutom haft högre korttidsfrånvaro än förra året.

Socialförvaltningen har med gemensamma krafter samlats varje vecka för att klara pågående pandemi. Förvaltningens ledning har stämt av status, nya/gamla riktlinjer som kommit till kommunen från flera håll, skyddsutrustning, samverkan, samarbete, ekonomi och personalresurser mm.

Mycket av förvaltningens planerade utvecklingsarbete och utbildningsinsatser har fått stå tillbaka då all kraft fokuserats på pandemin. Flera verksamheter har tillfälligt fått stänga såsom daglig verksamhet, träffpunkten, växelvård. Parallellt med detta har ordinarie verksamhet pågått.

Myndighet gick in i året 2020 med en otillräcklig budget för redan pågående placeringar och under 2020 har ytterligare placeringar tillkommit. Konsulter inom myndighet (socionomer) och inom vård och omsorg (sjuksköterskor) har påverkat budgeten negativt. Kön till särskilt boende i kommunen växte under första kvartalet med 13 personer. Förvaltningen klarade inte av att verkställa dessa beslut inom ordinarie verksamhet och då Hagens tillbyggnad inte är påbörjad tvingades förvaltningen att öppna Solhagen, en avdelning med 7 platser i Ljung denna avdelning ryms inte inom budget. Kön till särskilt boende börjar nu återigen att växa och består 2020-08-31 av 5 personer. Innan Solhagen öppnades påverkades både hemtjänsten och korttiden ekonomiskt negativt.

Förvaltningen visar ett underskott på 8 721 tkr per augusti månads utgång. Helårsprognosen visar ett underskott på 12 200 tkr. Förvaltningen jobbar aktivt med att minska underskotten, och har tagit fram en rad åtgärder för att nå en budget i balans. Dessa finns i en särskild handlingsplan för budget i balans.

I utfallet per augusti är sjuklönekostnader avseende april- juli utfördelade på respektive enhet och en uppbokning är gjord. Ansökan om statsbidrag, avseende ökade kostnader i och med pandemin gjordes i augusti. Medel motsvarande knappt 2 850 tkr är återsökta och i utfallet per augusti ligger dessa medel med som en uppbokad intäkt.

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten och se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning. Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning - utredning och beslut om insatser för enskilda individer inom äldreomsorg, personer med funktionsnedsättning samt inom individ- och familjeomsorg. Socialnämnden arbetar också med förebyggande verksamhet och deltar i samhällsplaneringen i kommunen. Insatserna utförs med stöd av en omfattande lagstiftning som till exempel Socialtjänstlagen, Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, Hälso- och sjukvårdslagen, Färdtjänstlagen och Alkohollagen.

Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människors

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och gruppers egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Verksamhetsbeskrivning tom 20200831

Nämnd och Förvaltningsledning

2019 tillträdde den nyvalda socialnämnden och ett myndighetsutskott, de har fortsatt sitt arbete under 2020. Förvaltningen har haft ett utbildningstillfälle i barnhandläggning med nämnden. Fokus har också legat på målarbetet inför 2021.

Redan i januari flaggade förvaltningen för att prognosen för året visade på ett underskott. På uppdrag av kommunstyrelsen presenterade förvaltningen förslag på åtgärder i en separat handlingsplan.

Förvaltningen har sedan arbetat utifrån sin handlingsplan men arbetet har påverkats av Coronapandemin och avsaknaden av chefer/nya chefer.

Heltid som norm är implementerat och en bemanningshandbok är framtagen, alla har infört samma schemaperioder och samplaneringsområden är framtagna. Under hösten fortgår arbetet att korta ner nattarbetstiden så att fler kan gå upp i heltid. Cheferna har fått utbildning via bemanningsakademien för att öka sin kompetens inom främst schemaplanering. Detta fortgår under hösten 2020.

Under året har förvaltningen fått en ny verksamhetschef för myndighet Christel Bergström och en ny verksamhetschef för Vård och omsorg Susanne Johnsen. Förvaltningsledningen är sedan 2020 också samlokaliserad i gemensamma lokaler i kommunhuset.

Myndighet

2019-2020 har på många sätt varit en turbulent tid för medarbetarna på Myndighet. I början på året anställdes två nya enhetschefer och under våren har alla tre befattningar som 1:e socialsekreterare blivit besatta. Under våren stabiliserades situationen något för att under sommaren på nytt visa på oro och brister i arbetsmiljön på barn- och familjeenheten. Ett aktivt arbete har fortgått under sommaren för att skapa strukturer och stöd för att möta den oro och de brister i arbetsmiljön som framkommit. Detta arbete kommer behöva fortgå under hela hösten.

På myndighet uppstod det med kort varsel vakanser inför sommaren. Totalt var det fem vakanta tjänster som, under en del av nyrekryteringsperioden, har ersatts av 3 konsulter. Dessa avtal sträcker sig till 30 oktober.

Kostnaderna för placeringar har ökat oroväckande mycket. Anledningen till denna ökning kan härledas till flera olika faktorer såsom flera nya och oerfarna socialsekreterare, bristande utbud av insatser på hemmaplan att erbjuda, ostrukturerad handläggning av arvoderingarna för våra familjehem samt bristen på familjehem som är kontrakterade av kommunen. För att kunna minska kostnaderna för placeringar så behöver organisationen kunna erbjuda insatser som kan tillgodose skyddsbehovet och erbjuda ett

kvalificerat stöd till familjer i kris. Vi behöver också arbeta mer effektivt med de placeringar som ändå behöver göras så att vi kan korta ner placeringstiderna genom att erbjuda kvalitativa insatser inom ramen för våra egna verksamheter.

Flera vidtagna åtgärder har gett resultat. Vår familjehemsgrupp har arbetat aktivt med att rekrytera nya familjehem och kontaktfamiljer. Ett arbete som nu börjar ge positiva resultat.

Framtidsresan som är ett tvåårigt projekt har nu satts igång. Projektledaren har fått uppdrag av styrgruppen att under hösten ta fram ett första beslutsunderlag. Beslutsunderlaget ska innehålla en tydlig nulägesanalys kring de behov, resurser och kostnader vi har idag. Syftet är att styrgruppen då ska kunna ta ställning till konkreta åtgärder som ska genomföras och följas upp inom ramen för projektet under 2021.

Den ansträngda arbetssituationen på Myndighet har gjort att en del av det systematiska förbättringsarbetet inte har kunnat genomföras så som planerats. Översynen av fattade bistånds- och placeringsbeslut har bara till viss del kunnat genomföras men översynen av arvoderingen har genomförts enligt plan. Vårt arbete med att öka samverkan internt och kvalitetssäkra våra inre processer kommer fortgå året ut. Under hösten kommer ett särskilt fokus i dessa frågor ligga på att genomlysna våra biståndsbeslut för hemtjänst och korttidsvård.

Det finns oroande prognoser om att det framöver kan komma att finnas ett större behov av försörjningsstöd och skyddsplaceringar. Detta på grund av befarad ökad arbetslöshet och ökat våld i hemmet beroende på pandemin och dess effekter.

Vård och omsorg

Verksamhet Vård och Omsorg drabbades direkt av de rådande restriktionerna och nya förhållningssätt under Corona pandemins start. Verksamheten har tillsammans med övrig förvaltning samverkat och arbetat mycket intensivt med att förhindra och minska smittspridningen på samtliga enheter.

Vård och Omsorg har tillfälligt fått stänga ned dagverksamheten i Ljung som ett led i att minska smittspridningen. Besöksförbuden på äldreboendena har följts noggrant och verksamheten har vidtagit flera åtgärder för att underlätta kontakt med anhöriga.

Verksamheten hade under tidig vår flera beviljade insatser som ej kunde verkställas på särskilt boende med demens, vilket ledde till att verksamheten tog beslut om att öppna upp en ny enhet. Den nya enheten Solhagen öppnades på Ringvägen i Ljung och blev fullbelagd från start i mitten april 2020. Solhagen har plats för 7 hyresgäster, som kommer flyttas över till Hagens nya lokaler när utbyggnaden är klar.

Verksamheten har också rekryterat två nya enhetschefer samt en ny verksamhetschef under våren. Det är den nybildade enheten ”Stöd i ordinärt boende, bemanningen samt natten på Hagen” som fått en ny enhetschef samt Hemtjänstområde Ljung. Med de två tjänsterna tillsatta samt att verksamhetschef är på plats gör att verksamhet Vård och Omsorg blev fulltaliga på samtliga cheftjänster i slutet på maj.

Hälso- och sjukvårdsenheten fick i budget 2020 en utökning med två sjukskötersketjänster, rekrytering har skett och personalplanering pågår. Med de extra anställningarna kommer enheten arbeta mer resurseffektivt och utveckla samplanering. From september månad anlitas inga konsulter på enheten.

”Heltid som norm-deltid som möjlighet” fortsätter att implementeras i verksamheten. Även de två nya enhetscheferna har deltagit i bemanningsakademien. Alla enhetschefer inom Vård och Omsorg har fått utbildning i schemaplanering och optimering. En samplanering mellan hemtjänst områdena tätort och

landsbygd har påbörjats och enheterna ser redan flera samordningsvinster. Under hösten kommer även hemtjänstområde Ljung att börja samplanera med övrig hemtjänst.

Insatsen trygghetstillsyn med kamera har ökat en del, verksamheten har nu 11 trygghetskameror igång. Trygghetskameror används alltid vid biståndsbedömd tillsyn nattetid.

Införandet av nyckelfrialås har skjutits framåt dels på grund av att en programvara krävde nya servrar, men var på plats under våren. En annan förutsättning för att kunna införa nyckelfrialåsen är en uppdaterad version av TES (planeringsverktyg) uppdateringen skedde i juni. Utifrån Corona pandemin blev införandet ytterligare framskjutet. Nytt riktmärke för att få de nyckelfrialåsen i drift är satt till årsskiftet 2020/2021.

Upphandlingen för trygghetslarmen på Hemgården blev klar tidig vår. Installation genomfördes i februari och det nya larmet är nu igång.

Socialt stöd

Verksamhetsområde Socialt Stöd har under första halvåret 2020 introducerat två nya enhetschefer på Sysselsättningsenheten respektive på Verkställighet. Enhetschefen på sysselsättning tillträdde i februari och enhetschef på verkställighet tillträdde i december 2019. Funktionshinderenheten har from mars månad täckts av enhetschefer sysselsättning och verkställighet och en rekrytering har pågått. Ny chef tillträder funktionshinderenheten under september månad.

Verksamhetsområde myndighet har också anställt två nya enhetschefer som tillträdde i januari intern samverkan har startas upp på nytt.

En mindre omorganisation skedde under senare delen av hösten 2019 då vuxenbehandlare och familjehandlare organisatoriskt flyttade tillbaka till IFO barn och familj samt att insatsen kontaktpersoner flyttades till verkställighet.

Socialt stöd har precis som vård och omsorg deltagit i en bemanningsakademi som en del i att förbereda enheterna för heltid som norm.

På enhet verkställighet har ett förbättrings- samt kvalitetsarbete påbörjats i form av ett LEAN projekt på boendestödsenheten. Enhetschefen har sett stora framgångar avseende struktur och effektiviseringar och har fått en tydlig överblick på inflödet och utflödet av insatser. Enheten har under senare delen av halvåret fått ett utökat inflöde av beviljade boendestödsinsatser.

Sysselsättningsenheten har flera projekt igång som är knutna till arbetsmarknadsenheten i samverkan med samordningsförbundet, Arbetsförmedlingen, Vårgårda kommun och näringslivet för att stärka arbetsmarknadsinsatserna i kommunen. Enheten har även under första halvåret 2020 öppnat upp för att som enskild kunna söka stöd och hjälp från arbetsmarknadsenheten på egen remiss. Enheten har också iordningsställt snickeriet för att kunna erbjuda arbetsträning samt utökat antal extratjänster i kommunen och tagit över ett helhetsansvar för samtliga extratjänster. Arbetsmarknadsenheten har också etablerat samverkan med SYV och elevhälsan gällande ungdomar som omfattas av KAA-kommunala aktivitetsansvaret.

Daglig verksamhet var stängd under ca en månad på grund av corona pandemin och personalen blev utlokaliserad på andra enheter. Daglig verksamhet hade även öppet över sommaren för första gången vilket kommer utvärderas under hösten för framtida planering.

Introduktionsenheten som från hösten 2019 är en del av arbetsmarknadsenheten har blivit beviljade projektmedel tillsammans med Vårgårda kommun inom integrationsområdet "En lunch för alla" där en presentation av arbetsplatsen och praktikanten initieras med stöd av introduktionssamordnare och arbetsledare.

Funktionshinderenheten har under första halvåret minskat med två assistansärenden, en ny enhetsfördelning och översyn över resurserna på hela socialt stöd kommer att ses över och anpassas utifrån behov under hösten 2020.

Servicebostad har legat över personalbudget första halvan av året och åtgärdsplan har vidtagits beräknar att se resultat innevarande år. Insatserna ledsagning och avlösning har under första delen av året haft en del omsättning av personal. Det har även inkommit flertal nya uppdrag som inneburit ett utökat behov av personal.

Enhet verkställighet har inte tagit emot några nya anvisningar av ensamkommande barn under hela 2019 samt första halvåret 2020. Övriga anvisningar från Migrationsverket har minskat också minskat och mottagandet för 2020 är 9 personer.

I den initiala krissituationen på grund av covid-19 fick Socialt Stöd vidta åtgärder i form av att tillfälligt stänga ned daglig verksamhet. Enheten var stängd mellan den 15 april och 18 maj som ett led i att minska smittspridning samt att personalbehovet var akut på andra enheter. Träffpunkten stängdes också ned i mitten av april och är nu stängd tills vidare. Arbetsmarknadsenheten lånade ut personal till andra enheter med större behov och åtog sig att låna ut en personal på heltid som ett initialt stöd åt MAS för att sedan ta över all hantering och beställning av skyddsutrustning samt provtagning. Det har som i övriga förvaltningar varit en ansträngande period med flera krismöten och mycket operativt arbete för att säkerställa att skyddsutrustning och nya riktlinjer och rutiner följdes.

Verksamhetsmått och nyckeltal

	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020
Särskilt boende				
Antal platser särskilt boende:	87	90	82	90
Varav somatiska platser	29	29	29	29
Varav demensplatser	58	61	53	61
Korttidsboende				
Korttidsvård, antal platser	8,9	7,8	8	7,8

Nyckeltal	Utfall 2018	Utfall 2019	Riket 2019
Inv. 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	3,7	3,711759	-
Kostnad särskilt boende äldreomsorg kr/inv 80+	136 789	122 968	136 950
Andel inv 80+ med hemtjänst i ordinärt boende	23,4	22,0	-
Kostnad hemtjänst äldreomsorg kr/inv 80+	94 190	114 576	83 262
Kostnad äldreomsorg kr/inv	15 161	16 150	12 528
Nettokostnadsavvikelse ÄO %	7,4	9,2	-0,1
Andel invånare med insats enligt LSS	0,61	0,66	0,73
Kostnad funktionsnesättning totalt (SOL, LSS och SFB)	6 178	6 290	7 590
Nettokostnadsavvikelse LSS %	-5,4	-3,9	0
Kostnad IFO/inv	3 871	4 425	4 891
varav kostnad barn och ungdomsvård kr/inv	2 016	2 330	2 238
varav kostnad missbruksvård kr/inv	530	623	813
varav kostnad ekonomiskt bistånd kr/inv	1 020	1 258	1 432
Nettokostnadsavvikelse IFO %	21,2	10,6	-0,1

Medborgardialog

Förvaltningen har genomfört brukarundersökningar både inom äldreomsorgen och LSS. Under hösten kommer en brukarundersökning genomföras på Individ och familjeomsorgen.

Framtid

Nämnd och förvaltningsledning

Ny socialchef tillträdde sin tjänst den 7 oktober 2019. Ny verksamhetschef för myndighet tillträdde i april 2020 och ny verksamhetschef vård och omsorg tillträdde i maj 2020. Fokus kommer fortsatt att ligga på att bygga upp förvaltningsledningsgruppen i samverkan med enhetschefer och stab samt hitta åtgärder och skapa förutsättningar för att arbeta mot en budget i balans 2021. Nya mål tas fram av nämnd 2020 och efter detta kommer förvaltningen att arbeta med för att skapa aktiviteter för att nå nämndens mål. Förvaltningsledningen behöver också få tid och utrymme att arbeta mer strategiskt för att bättre kunna planera och för en mer effektiv verksamhet.

En översyn av hela förvaltningens verksamheter pågår för att hitta samarbetsområden och för att klara en budget i balans 2021.

En halvdag tillsammans med alla chefer i förvaltningen genomfördes i juni 2020. En analysdag kommer att genomföras med alla chefer och stab i september 2020 för att utveckla kvalitetsarbetet och analysera de resultat vi mäter. En budgetdag med alla chefer kommer att genomföras under hösten 2020.

Myndighet

Fokus på myndighet kommer vara att skapa tydlighet och tillit till organisationen. Att skapa stabilitet i arbetsgrupperna samt att arbeta med vår framtidsresa, värdegrundsarbete och systematiskt kvalitetsarbete är den grund som vi ska utgå ifrån i det arbetet.

Vård och omsorg

Ett arbete har påbörjats i verksamheten under sensommaren med att starta upp värdegrundsarbetet och att hålla det levande framledes. Enhetscheferna har lagt ner ett stort arbete med att få i gång förändringsarbetet och skapa bra dialoger i team-möten för den enskilde brukaren. En plan för det fortsatta arbetet håller på att tas fram i gruppen gemensamt med verksamhetschef.

Ett projekt med aktiviteter för personer med demenssjukdom kommer att startas upp under hösten. Det bygger på att få personen mer aktiv genom spelande västar med favoritmusik

Under hösten, som ett led i att minska ensamhet och öka samkväm i trevlig miljö året runt, kommer två Vinterträdgårdar att byggas på Hagen och Hemgården. Vinterträdgårdarna kommer att inredas med trevliga möbler, infravärme och fina växter. Uterummen kommer även fylla en väsentlig funktion under hösten om fortsatt besöksförbud råder för att kunna möta upp behovet av att träffa anhöriga. Detta bekostas av statsbidrag för att motverka ensamhet hos de äldre på särskilt boende.

På Hemgården kommer även caféets lokaler att fräschas upp och aktiviteter/studiecirkel kan hållas i mindre grupper även för personer med hemtjänst när besöksförbudet hävs.

Arbetet med heltid som norm fortsätter också att införas på enheterna.

Projekt som är på gång inom verksamhetsområdet;

- Värdegrundsarbete
- Vinterträdgårdar
- Hotellås- Hemgården och Hagen
- Nyckelfrialås- Hemtjänst och HSV
- FVM framtidens vård informationsmiljö
- TES/HSV planeringsverktyg för hälso- och sjukvårdsenheten
- AppVa –digitala signeringslistor
- Joyvest – spelande västar för personer med demenssjukdom

Socialt stöd

Socialt Stöd kommer under hösten 2020 genomföra anpassningar i verksamheten för att nå budget i balans samt introducera ny enhetschef. Enheterna kommer fortsätta med de uppstartade projekten; LEAN, ökad samverkan mellan arbetsmarknadsenheten och daglig verksamhet samt att bibehålla och utöka övriga arbetsmarknadsåtgärder. Enheterna kommer även, inom budgetramen fokusera på att införa heltid som norm. Inom förvaltningen kommer enhetscheferna även fortsätta och utveckla samverkan mellan verksamhetsområdena för att nå effektiviseringar.

Mål

Inriktningsmål och prioriterade mål

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 200831	Prognos 2020	Kommentar
1:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.			Avvikelse på grund av utebliven insats ökar på grund av ökad sjukfrånvaro (trots vikarier) under pandemin. Avvikelsen prognostiseras att minska igen under hösten.

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 200831	Prognos 2020	Kommentar
2:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.			Egen medarbetarenkät kommer att genomföras under hösten.

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 200831	Prognos 2020	Kommentar
3:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.			Egen medarbetarenkät kommer att genomföras under hösten. Öppna jämförelser ej publicerat.

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 200831	Prognos 2020	Kommentar
4:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.			56 försörjningsstödsärenden har avslutats, vilket är en minskning jämfört med fg år.

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Uppfyllt per 200831	Prognos 2020	Kommentar
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2% av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.			Avvikelse från driftbudget per augusti -8 721tkr. Prognos helår – 12 200tkr
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.			Utfall 726 tkr. Prognosen är att använda 31% av budgeten (inkluderar de delar som är budgeterade under tekniska). Motsvarande siffra för SN egna investeringar är 72%
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.			Följs endast upp kommunövergripande.

Herrljunga kommun i egenskap av att vara arbetsgivare.

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Uppfyllt per 200831	Prognos 2020	Kommentar
6:1 Sjukfrånvaron ska minska.			Sjukfrånvaron har ökat under året, på grund av den pågående pandemin. Prognosen för hösten ser mer optimistisk ut, men det blir mycket svårt att nå målet för 2020.
6:3 Andelen heltidsanställda ska öka.			Andelen har ökat med 19 procentenheter jämfört med bokslut 2019 och målet för året är redan nått. Andelen heltidsanställda beräknas öka ytterligare under hösten

Personalredovisning

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Jun 2019	Jun 2020
Total sjukfrånvaro	6,2	9,1
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	6,1	8,7
för män	6,4	11,0
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	41,6	31,8
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	37,2	26,5
för män	62,0	51,8
Andel heltid %	56,6	78,1
för kvinnor	55,6	77,3
för män	66,7	84,8

Aktuella Rehabärenden jun 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Antal pågående rehabärenden över 2 mån	16	5	21
Antal avslutade rehabärenden över 2 mån	3	1	4
Antal anställda med 5 eller fler sjukfrånvarotillfällen	68	9	77

Orsak till sjukskrivning bland pågående ärenden jun 2020	Kvinnor	Män	Totalt
Muskel/ skelett	7	1	8
Hjärta, kärl, tumörer	1	1	2
Psykiskt	7	3	10
Övriga	1	0	1
Totalt	16	5	21

Perioden har präglats av pandemin där störst ökning av den totala sjukfrånvaron i kommunen ses under socialförvaltningen och som har varit mest påverkad. Långtidssjukfrånvaron har minskat

Arbetet med att införa heltid som norm med deltid som möjlighet har implementerats fullt ut på i stort sett alla enheter inom förvaltningen. Från och med september har alla enheter inom förvaltningen samma schemaperiod vilket möjliggör en ökad samplanering. Under våren fick arbetet med heltidsprojektet till viss del stå tillbaka på grund av den kraftigt ökade arbetsbelastningen och höga sjukfrånvaron i samband med pandemin. Merparten av enhetscheferna har under det senaste året gått bemanningsakademin, en utbildning för att få ytterligare verktyg och lära sig mer om bemanningsprocessen, för att lyckas med att hantera de förutsättningar som förändras när sysselsättningsgraderna bland personalen ökar. Under hösten är det stort fokus på att fortsätta med och vidareutveckla detta arbete.

Ekonomi

Drift

RESULTATRÄKNING (tkr)	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
1 Intäkter	-55 054	-58 345	-77 254	-78 158	904
Summa intäkter	-55 054	-58 345	-77 254	-78 158	904
3 Personalkostnader	118 268	125 519	175 261	183 144	-7 883
4 Lokalkostnader, energi, VA	7 361	7 278	10 276	10 598	-322
5 Övriga kostnader	64 227	71 648	101 097	105 996	-4 899
6 Kapitalkostnad	250	293	323	323	0
Summa kostnader	190 106	204 737	286 957	300 061	-13 104
Summa Nettokostnader	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200
Kommunbidrag	133 512	137 670	209 703	209 703	0
Resultat	-1 540	-8 721	0	-12 200	12 200

Organisatorisk fördelning

RESULTAT NETTO (tkr)	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
Nämnd	320	365	559	559	0
Förvaltningsledning	7 475	7 188	12 168	12 168	0
Myndighet	29 107	34 962	44 495	52 145	-7 650
Vård och omsorg	79 052	82 881	120 988	126 438	-5 450
Socialt stöd	19 099	20 996	31 493	30 593	900
Summa verksamhet	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200
<i>Intäkter</i>	<i>-55 054</i>	<i>-58 345</i>	<i>-77 254</i>	<i>-78 158</i>	<i>904</i>
<i>Kostnader</i>	<i>190 106</i>	<i>204 737</i>	<i>286 957</i>	<i>300 061</i>	<i>-13 104</i>
Nettokostnad	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200

Fördelning på verksamhet

RESULTAT NETTO (tkr)	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
Nämnd- och styrelseverksamhet	320	365	559	559	0
Miljö- och hälsoskydd	104	0	0	0	0
Social verksamhet gemensamt	9 356	10 509	20 171	20 421	-250
Vård och omsorg	80 818	84 151	124 729	129 129	-4 400
LSS	19 879	20 791	29 022	29 722	-700
Färdtjänst	1 820	1 792	2 445	2 045	400
IFO	21 332	27 162	29 526	38 226	-8 700
Flyktingmottagande	-206	-887	-51	-1 251	1 200
Arbetsmarknadsåtgärder	1 629	2 508	3 304	3 054	250
Summa verksamhet	135 053	146 392	209 703	221 903	-12 200

Ensamkommande

I den löpande verksamheten har intäkterna avseende EKB varit högre än kostnaderna och resultatet i ett netto på 633 tkr. Men med tillägg för de 3 029 tkr i kostnader för vård av barn och unga relaterade till

EKB har 2 396 tkr nyttjats från bufferten per den siste augusti 2020. Motsvarande siffra i augusti föregående år visade att intäkterna översteg kostnaderna och 2 707 tkr tillfördes istället bufferten.

Kommentar till utfall och prognos drift

Nämnd och förvaltningsledning

Förvaltningsledningen har lägre utfall jämfört med föregående år, vilket beror på att stabschefstjänsten inte finns längre finns kvar. Per augusti visar förvaltningsledningen ett överskott. Detta beror delvis på att en buffert finns budgeterad som ska finansiera kommande kostnader under hösten avseende system och personal. Nämnd och förvaltningsledning prognostiseras enligt budget för helår 2020.

Myndighet

Myndighet har ett underskott per augusti på 5 691 tkr, framför allt beroende på ökade kostnader för vård av barn och unga samt inhyrda socionomer. Per utgången av oktober ska de inhyrda konsulterna avslutas och de vakanta tjänsterna ska vara ersatta. Prognosen för helår 2020 visar ett underskott på 7 650 tkr.

Myndighet övergripande har ett marginellt underskott som beror på ökade personalkostnader, men hjälps upp av ökade omsorgsavgifter. Prognosen för hela året visar ett överskott på 350 tkr på grund av ökade omsorgsavgifter och minskade kostnader för färdtjänsten, vilket beror på minskat resande som ett resultat av pandemin.

Per juli månad utökades budgeten för vård av barn och unga med 3 111 tkr från trygghetsfonden. Delar av dessa medel finansierar en projektledartjänst med uppdrag att ta fram underlag för beslut och att påbörja en utveckling och effektivisering av befintliga insatser, för att på sikt nå en budget i balans. Prognosen för barn och familj visar ett underskott på 8 600 tkr per helår, framför allt avseende HVB vård och övrig behovsprövad vård. Per hela 2020 prognostiseras att placeringar för barn och unga motsvarande drygt 3 000 tkr finansieras med EKB medel.

Myndighet vuxen visar istället på ett positivt utfall per augusti på 515 tkr framför allt på grund av lägre kostnader för vuxen vård än budgeterat. Helårsprognosen visar ett överskott på 600 tkr.

Vård och omsorg

Vård och omsorg visar ett underskott på 3 458 tkr per augusti. På helår prognostiseras ett underskott på 5 450 tkr. En stor del av detta underskott beror på den tillfälliga särskilt boende enheten, Solhagen, som under våren öppnades för att möta det ökade behovet av särskilt boende platser. Solhagen, inklusive nattbemanningen visar ett prognostiserat underskott på 2 800 tkr på helår. Sommarbemanningen inom hälso- sjukvård och ökade personalkostnader på korttidsenheten samt införandet av heltidsprojektet har också bidragit till ökade kostnader.

Hemtjänsten har fått en budgetförstärkning med 1000 tkr per juli från trygghetsfonden. Dessa medel ska i första hand användas för att genomföra åtgärder som bidrar till en budget i balans. Bland annat har 130 tkr avsatts till ytterligare utbildning av enhetschefer avseende bemanningsekonomi och schemaläggning i Timecare. Resterande medel har i nuläget bidragit med att hemtjänsten som helhet (Hemtjänst landsbygd, tätort och Ljung, samt hemtjänst övergripande inom vård och omsorg gemensamt) visar en positiv prognos på 200 tkr på helår.

Socialt stöd

Socialt stöd visar ett underskott på 413 tkr per augusti men prognostiserar ett överskott på 900 tkr (inklusive 1 200 tkr från flyktingbufferten).

Funktionshinderenheten visar på ett överskott på helår på 500tkr, vilket härrörs från två assistansärenden som avslutats under året.

Verkställighet visar ett prognostiserat underskott på 850 tkr, delvis på grund av en överanställning under 2019/2020, men också på grund av en tillkommande samordnartjänst. Enhetschefen har arbetat aktivt under våren och sommaren för att nå en personalbudget i balans. Det ackumulerade underskottet kommer utifrån de vidtagna åtgärderna att avstanna from september månad.

Sysselsättning prognostiserar förutom överskottet från flyktingbufferten ökade intäkter i forma av projektmedel som finansierar befintliga lönekostnader.

Investeringar

INVESTERINGAR Belopp netto (tkr)	Utfall 2020-08-31	Budget 2020	Ombudg etering	Summa Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
Förstudie Hagen demenscentra	0	0	1 535	1 535	0	1 535
Ombyggnad Hemgården	0	0	2 500	2 500	0	2 500
S:a investeringar gm TN	0	0	4 035	4 035	0	4 035
Inventarier SN	216	500	281	781	781	0
Hemgården Larm	415	0	955	955	500	455
Hjälpmedel SN	28	200	0	200	200	0
Hotellås	7	700	0	700	500	200
Infrastruktur IT	60	200	0	200	200	0
Förstudie ombyggnad Hemgården	0	200	0	200	0	200
S:a investeringar egna	726	1 800	1 236	3 036	2 181	855

Kommentar till utfall och prognos investeringar

De större till- och ombyggnationerna på Hagen och Hemgården drar ut på tiden och tidplanen flyttas framåt. Beroende på kommande beslut och plan kring kommunens särskilt boende platser framöver kan omfattningen av dessa både projekt att förändras. När det gäller socialnämndens egna investeringar så prognostiseras de budgeterade medlen inte att nyttjas fullt ut under 2020.

Ombyggnad Hagen

Målbilden är ett demenscentra på Hagen. För att möjliggöra detta planeras Hagen att byggas ut.

Ombyggnad Hemgården

När Hagen är utbyggd är planen att personer som bor på Hemgården (demens) ska flytta till Hagen. I den ursprungliga planen skulle vissa lokaler på Hemgården byggas om till kontor för Individ och familjeomsorgen. Den ursprungliga planen kan komma att behöva revideras. Dels på grund av ett ökat behov av särskilt boende platser (somatik) och dels är det tveksamt om Individ och familjeomsorgen ryms i Hemgårdens lokaler.

Inventarier SN

Markiser och madrasser till Hemgården har köpts in. Taggsystem och lås i läkemedelsrum är införskaffade. Kontorsmöbler till kontoren i kommunhuset kommer att köpas in under hösten och det planeras för ytterligare inköp av lås och madrasser till särskilt boende.

Hemgården Larm

Larmet installerades under våren och är nu driftsatt.

Hjälpmedel SN

Det har returnerats, köpts in och kommer att köpas in diverse hjälpmedel, såsom duschpallar, stödhandtag mm.

Hotellås

Projektet är överlämnat till tekniska för vidare projektering.

Infrastruktur IT

Investeringen för uppgraderingen av TimeCare och digitala signeringslistor för HSV har finansierats med dessa medel.

Förstudie ombyggnad Hemgården

Detta projekt är pausat under 2020.

Bilaga fördelning per ansvarsnivå

Enhet	Utfall 2019-08-31	Utfall 2020-08-31	Budget 2020-08-31	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse helår
Nämnd	320	365	372	559	559	0
Förvaltningsledning	7 475	7 188	8 022	12 168	12 168	0
Myndighet	29 107	34 962	29 271	44 495	52 145	-7 650
Myndighet övergripande	-891	436	368	635	285	350
Myndighet vuxen	19 497	17 779	18 294	27 750	27 150	600
Myndighet BoF	10 500	16 747	10 608	16 110	24 710	-8 600
Vård och omsorg	79 052	82 881	79 422	120 988	126 438	-5 450
Vård och omsorg gem	28 353	28 162	29 414	44 309	43 009	1 300
Hemtjänst Hja landsbygd	546	754	807	1 382	1 532	-150
Hemtjänst Hja tätort	2 752	2 564	3 074	4 816	4 216	600
Hemtjänst Ljung	-325	2 025	518	1 048	2 648	-1 600
Stöd i ordinärt boende	8 692	9 099	7 807	11 833	13 433	-1 600
Hagen säbo	11 212	10 525	8 894	13 512	16 112	-2 600
Hemgården demens	9 358	10 367	10 266	15 587	15 587	0
Hälso- och sjukvård	13 399	14 349	13 674	20 912	22 212	-1 300
Hemgården omvårdnad	5 065	5 035	4 968	7 590	7 690	-100
Socialt stöd	19 099	20 996	20 583	31 493	30 593	900
Socialt stöd gem	1 071	1 768	1 295	2 012	2 212	-200
Funktionshinder	9 390	10 385	10 058	15 186	14 686	500
Verkställighet	5 494	6 191	5 438	8 307	9 157	-850
Sysselsättning*	3 143	2 652	3 792	5 989	4 539	1 450
Totalsumma	135 053	146 392	137 670	209 703	221 903	-12 200

*Inkl. resultatföring av flyktingbuffert 1 200 tkr

Bilaga målindikatorer

1. Herrljunga kommun är en kommun där det är gott att leva!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Boksl 2019	Mål 2020	Utfall 2020- 08-31
1:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.	Öppna jämförelser – äldreomsorg. Förtroende för personalen inom Hemtjänst och säbo	91%	88%	100%	*1
	Öppna jämförelser- äldreomsorg. Delaktighet i utförande och tid inom Hemtjänst och säbo	72%	71%	Utf 87% Tid 52%	*1
	SoL och LSS avvikelser på grund av utebliven insats minskar	34%	22%	27%	35%
	Jag är nöjd med min nuvarande arbetssituation	3,6	*3	3,8	*2

*1 Ej publicerat

*2 Utfall när medarbetarenkäten är genomförd

*3 Saknar detta utfall avseende 2019

2. Herrljunga kommun är en långsiktigt hållbar kommun!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Boksl 2019	Mål 2020	Utfall 2020- 08-31
2:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet.	Arbetet känns meningsfullt	4,4	4,4	4,5	*2

*2 Utfall när medarbetarenkäten är genomförd

3. Herrljunga kommun har en tydlig och välkomnande VI-känsla!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Boksl 2019	Mål 2020	Utfall 2020- 08-31
3:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet	Bra rutiner när nya medarbetare börjar	3,5	4,0	3,8	*2
	Öppna jämförelser- äldreomsorg. Andel enskilda/närstående som upplever ett bra bemötande i kontakten med personal inom hemtjänst och säbo	89%	98%	100%	*1
3:2 Förbättra integrationen av nyanlände med positiva effekter på samhällsutvecklingen genom medverkan och delaktighet av anställda och medborgare.	Saknar centralt beslutad målindikator				

*1 Ej publicerat

*2 Utfall när medarbetarenkäten är genomförd

4. Herrljunga kommun har ett dynamiskt och lokalt förankrat näringsliv!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Boksl 2019	Mål 2020	Utfall 2020- 08-31
4:1 En välmående verksamhet skall präglas av ett hälsofrämjande förhållningssätt som skapar trygghet och delaktighet	Antal personer som gått från försörjningsstöd till egen försörjning (avslutat försörjningsstöd)	94	114	125	56

5. Herrljunga kommun har en välskött kommunal ekonomi!

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Boksl 2019	Mål 2020	Utfall 2020- 08-31
5:1 Det årliga resultatet ska under en rullande treårsperiod uppgå till 2% av kommunens intäkter, skatter och generella bidrag.	Avvikelse från driftbudget.	0,2%	-1,7%	0%	-6,3%
5:2 Investeringarna ska över en rullande femårsperiod finansieras med avskrivningsmedel samt årens resultat.	Avvikelse från investeringsbudget.	81%	68%	0%	76%
5:3 För att undvika urholkning av det egna kapitalet ska soliditeten inte understiga 70%.	Följs endast upp kommunövergripande.	-	-	-	-

6. Herrljunga kommun arbetar i enlighet med det av kommunfullmäktige fastställda personalpolitiska programmet.

Prioriterat mål	Målindikator	Boksl 2018	Boksl 2019	Mål 2020	Utfall 2020- 08-31
6:1 Sjukfrånvaron ska minska.	Sjukfrånvaro %	7,3%	6,4%	5,0%	9,1%
	Antal personer som har fler än 5 sjukfrånvarotillfällen/år	40	50	25	77
6:2 Andelen heltidsanställda ska öka.	Andel heltidsanställda %	55%	59%	65%	78%
	Andel medarbetare som är nöjda med sin sysselsättningsgrad.	92%	96%	93%	2*

Mål för socialnämnden 2021-2023

Sammanfattning

Nämnden har gemensamt tagit fram förslag till mål visade i tabell nedan.

Förslag mål socialnämnden 2021-2023		
Hållbar och inkluderande	Välkomnande och attraktiv	Utvecklande kommun
1. Socialförvaltningen ska eftersträva resurs-effektivitet i de insatser som erbjuds. genom att utveckla och stärka samverkan 2. Socialförvaltningen ska utveckla/förstärka det förebyggande arbetet och tidiga insatser samt bidra till medborgarnas möjlighet till aktivt liv och god hälsa.	3. Socialförvaltningen ska skapa förutsättningar för att vara en god och attraktiv arbetsgivare. 4. Socialförvaltningen ska vara förtroendeskapande och verka för ökad trygghet, jämlikhet och rättssäkerhet.	5. Socialförvaltningen ska arbeta aktivt och strategiskt med hjälp av digitala lösningar/ny teknik och utvecklande arbetssätt för att skapa nytta för välfärden, medborgare och medarbetare.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterat 2020-09-22

Förslag till beslut

- Socialnämnden antar föreslagna mål för 2021-2023.
- Förvaltningen får i uppdrag att arbeta in målen i verksamhetsplanen.

Eva Larsson (C)
Socialnämndens ordförande

Anette Rundström (S)
Vice ordförande

Budget och verksamhetsplan 2021

Sammanfattning

Socialnämnden tilldelades 208 322 tkr för att bedriva verksamhet år 2021 i kommunfullmäktiges beslut i juni.

Utifrån den tilldelade ramen har socialnämnden tvingats inta en stram budgethållning och genomföra effektiviseringar inom verksamheterna.

Nedbruten budget på verksamhetsnivå presenteras på nämndens sammanträde den 24 november.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-11

Budget och verksamhetsplan 2021 socialnämnden

Förslag till beslut

Budget och verksamhetsplan 2021 godkänns och lämnas vidare till kommunfullmäktige.

Linn Marinder
Controller

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Bakgrund

Enligt Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper ska styrelse och nämnder före den 30 september innevarande år besluta hur nästa års verksamhet ska genomföras utifrån det beslut kommunfullmäktige har fattat. Kommunchefen har beslutat att nämnderna får dispens till oktobernämnden.

Ekonomisk bedömning

Tilldelad ram utgår från resursfördelningsmodellen med utgångspunkt i föregående års budgetram.

Uppräkning har skett av budgeterade externa intäkter och kostnader exkl. personalkostnader med 2,0%, interna kostnader har räknats upp med 2,5%. Lönerrevisionen för 2020 är ej klar på grund av pandemin och är därför ej utdelad till respektive nämnd utan ligger kvar under kommunstyrelsen. Så snart lönerrevisionen är beslutad kommer dessa medel att öka på budgetramen för respektive nämnd.

Enligt demografimodellen skulle socialnämndens ram minskas med 2 033 tkr för 2021, för att senare år tillföras dessa medel igen. Kommunfullmäktige har istället beslutat om en politisk prioritering som innebär att socialnämnden får behålla dessa medel i tillfällig budgetram för 2021. Det har även beslutats om en ramhöjande resursförstärkning till äldreomsorgen med 1 000 tkr.

Samverkan

Samverkas på FSG den 17 september 2020.

DIARIENUMMER:	2019-123
FASTSTÄLLD/INSTANS:	2020-09-29
VERSION:	1
SENAST REVIDERAD:	2020-09-14
GILTIG TILL:	2021-12-31
DOKUMENTANSVAR:	Förvaltningschef

Budget och verksamhetsplan 2021

Socialnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Växtkraft 10 000

Innehåll

Ansvar och uppdrag.....	2
Organisationsskiss.....	3
Verksamhetsbeskrivning (med verksamhetsmål och nyckeltal).....	4
Vad händer i verksamheten under 2021?	6
En hållbar och inkluderande kommun.....	8
En välkomnande och attraktiv kommun.....	8
En utvecklande kommun	8
Ekonomi	9
Budgetförutsättningar.....	9
Drift.....	9
Investeringar.....	10

Ansvar och uppdrag

Socialnämnden har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten. Socialnämnden skall säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat om samt utifrån gällande lagstiftning, förordningar och föreskrifter. De viktigaste lagstiftningarna är:

- Socialtjänstlagen (SoL)
- Förvaltningslagen (FL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, (LVU)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Patientsäkerhetslagen (PSL)
- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL)
- Föräldrabalken (FB)
- Färdtjänstlagen
- Alkohollagen.

Socialtjänsten omfattar myndighetsutövning och verkställighet inom;

- Äldreomsorg
- Personer med funktionsnedsättning
- Inom individ- och familjeomsorg

Socialnämnden skall också arbeta förebyggande, ha medborgardialoger och delta i samhällsplaneringen.

Socialtjänsten skall med hänsyn till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.

Verksamheten skall bygga på frivillighet och respekt för människors självbestämmanderätt och integritet.

Organisationskiss

HERRLJUNGA KOMMUN
Socialnämnden

2020-09-11

Organisationskiss Socialförvaltningen

Verksamhetsbeskrivning (med verksamhetsmått och nyckeltal)

	Utfall 2018	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021
Särskilt boende				
Antal platser särskilt boende:	85	88	82	90
Varav somatiska platser	29	29	29	29
Varav demensplatser	56	59	53	61
Korttidsboende				
Korttidsvård, antal platser	9	9	8	8
LSS Boende				
Gruppboende enligt LSS	6	6	6	6
Serviceboende enligt LSS	9	9	9	9

Nyckeltal	Utfall 2018	Utfall 2019	Riket 2019
Inv. 65+ i särskilda boendeformer, andel (%)	3,7	3,711759	-
Kostnad särskilt boende äldreomsorg kr/inv 80+	136 789	122 968	136 950
Andel inv 80+ med hemtjänst i ordinärt boende	23,4	22,0	-
Kostnad hemtjänst äldreomsorg kr/inv 80+	94 190	114 576	83 262
Kostnad äldreomsorg kr/inv	15 161	16 150	12 528
Nettokostnadsavvikelse ÄO %	7,4	9,2	-0,1
Andel invånare med insats enligt LSS	0,61	0,66	0,73
Kostnad funktionsnesättning totalt (SOL, LSS och SFB)	6 178	6 290	7 590
Nettokostnadsavvikelse LSS %	-5,4	-3,9	0
Kostnad IFO/inv	3 871	4 425	4 891
varav kostnad barn och ungdomsvård kr/inv	2 016	2 330	2 238
varav kostnad missbruksvård kr/inv	530	623	813
varav kostnad ekonomiskt bistånd kr/inv	1 020	1 258	1 432
Nettokostnadsavvikelse IFO %	21,2	10,6	-0,1

Nämnd och förvaltningsledning

Förvaltningsledningen skall leda och styra verksamheten i enlighet med de lagar, riktlinjer och beslut som fattas. I förvaltningsledningen finns socialchef, tre verksamhetschefer (Myndighet, Vård och omsorg samt Socialt stöd) och staben.

Myndighet

Verksamheten är delad i två enheter och en mindre administrativ funktion; Barn och familjenheten, Vuxenenheten och administrationen. Verksamhetens uppdrag är att ta emot ansökan från, och anmälan gällande, kommuninvånare, utreda, besluta och följa upp beviljad insats. Verksamheten möter kommuninvånare i alla åldrar.

Vuxenenheten handlägger ärenden som rör personer över 18 år. Enheten är indelad i fyra funktioner; bistånd, missbruk, försörjningsstöd och administration.

På bistånd möter man personer med funktionsvariation, psykisk funktionsnedsättning och äldre personer som behöver bistånd för sin livsföring. Handläggarna tar emot ansökan och utreder enligt Socialtjänstlagen, SoL, och Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, beviljar det bistånd som den enskilde har rätt till samt följer upp och omprövar tidigare beslut om beviljat bistånd.

Vuxenenheten handlägger också ärenden där personer ansöker om, eller efter anmälan, är i behov av stöd och hjälp för sin missbruksproblematik. Socialsekreterarna utreder och beviljar bistånd om behov finns. Ibland är vårdbehovet så omfattande att det inte räcker med det stöd som kommunen kan erbjuda via kommunens egen öppenvårdsverksamhet utan den enskilde måste placeras på behandlingshem och ibland får detta ske med tvång efter ansökan till förvaltningsrätten om vård enligt Lag om vård av missbrukare i vissa fall, LVM. Socialsekreterarna samarbetar ofta med öppenpsykiatri då det är vanligt att personen även har en psykiatrisk problematik.

Inom försörjningsstöd handlägger socialsekreterarna ansökan om försörjningsstöd och arbetar aktivt med att den sökande ska bli självförsörjande genom arbete alternativt få den ersättning som är möjlig via annan huvudman såsom Försäkringskassan. Socialsekreterarna har även en viktig funktion genom att uppmärksamma om det till exempel finns en missbruksproblematik hos den enskilde eller om föräldrarna önskar stöd i sin föräldraroll alternativt anmäla till enheten Barn och familj om det finns misstanke att barn far illa. Budget- och skuldrådgivning samt dödsbohandläggning hör till enheten.

Barn- och familjeenheten handlägger ärenden som rör barn 0-18 (20) år. Enheten är indelad fyra funktioner; socialsekreterare barn, familjebehandlare, barnsekreterare och familjehemssekreterare. Socialsekreterare barn tar emot ansökningar och anmälningar rörande misstanke om att barn far illa i åldern 0-17 år och unga vuxna 18-20 år samt föräldrar som ansöker om stöd i föräldrarollen. Socialsekreterarna utreder och beviljar vid behov bistånd enligt Socialtjänstlagen, SoL. Utredningen kan ibland visa på allvarlig fara för barnet och kan då mynna ut i en ansökan om vård enligt Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, som lämnas till förvaltningsrätten för prövning. Socialsekreterarna följer även upp och omprövar kontinuerligt beviljat bistånd. Här finns också familjecentralen.

När det gäller familjerättsliga ärenden så handläggs ärenden där föräldrar inte är gifta men överens gällande faderskap och vårdnad av handläggare på socialtjänsten i Herrljunga. Övriga familjerättsliga ärenden handläggs av familjerätten på socialtjänsten i Borås.

Våld i nära relationsgruppen (VIN-gruppen) är en grupp som har en representant med från myndighets alla enheter och som ska ha en utökad kompetens i ärenden som rör våld i nära relation. Gruppen träffas regelbundet och har hittat former, rutin och arbetssätt som är mycket användbara när ett ärende aktualiseras på någon av enheterna. Gruppens medlemmar har både en konsultativ och en operativ roll. I gruppen finns även personal med från socialt stöd.

Samtliga handläggare ska vara väl förtrogna med aktuell lagstiftning inom sitt område. Förutom ovan nämnda lagar så ska handläggarna, beroende på vilken enhet de arbetar på, mer eller mindre även vara insatta i Föräldrabalken, FB, Lag om psykiatrisk tvångsvård, LPT, Hälso- och sjukvårdslagen, HSL, och Offentlighets- och sekretesslagen.

Vård och omsorg

Verksamhetens uppdrag är att ge stöd och hjälp till främst äldre personer så att de kan tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Insatserna ska utformas så de stärker den enskildes möjlighet att leva ett tryggt och självständigt liv. Insatser ges i form av hemtjänst, hemsjukvård (sjuksköterske/rehab insatser och hjälpmedel) dagverksamhet för personer med minnesproblematik, avlösning, samt korttidsverksamhet. Då behovet inte kan tillgodoses i den ordinarie bostaden finns möjlighet att ansöka om plats på särskilt boende. Det är socialtjänstlagen och Hälso- sjukvårdslagen samt kommunala riktlinjer som reglerar stödet

Verksamheten är indelad på fyra områden: hemtjänst, särskilt boende, hemsjukvård och stöd i ordinärt boende. Enheterna leds av åtta enhetschefer. Geografiskt ligger enheterna i Herrljunga och Ljung.

Socialt stöd

Verksamheten är indelad i tre enhetschefsområden; sysselsättning, funktionshinder samt verkställighet. På socialt stöd gemensamt, finns också familjerådgivning.

Inom funktionshinderenheten verkställs insatser enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatserna ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet med målet att den enskilde får möjlighet att leva som andra. Den enskilde ska tillförsäkras goda levnadsvillkor. Enheten har en gruppboende med särskild service och ett antal ärenden avseende personlig assistans. Även insatserna ledsagning, avlösarservice och korttidsstillsyn verkställs på enheten.

Enheten för sysselsättning innehåller arbetsmarknadsenheten och daglig verksamhet. Arbetsmarknadsenhetens uppdrag är att främja enskildas möjligheter till egen försörjning. Uppdraget för daglig verksamhet är att erbjuda meningsfull sysselsättning för personer med beslut om daglig verksamhet enligt LSS. Introduktionsenheten är också placerad under sysselsättning och arbetar med mottagning och integration av målgruppen nyanlända vuxna och barnfamiljer.

Inom enheten verkställighet verkställs insatser både inom Socialtjänstlagen (SoL) men även inom lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Insatser utifrån SoL är boendestöd, stödboende för ensamkommande samt kontaktpersoner som kan vara både SoL beslut eller LSS beslut. Insatser utifrån LSS är bostad med särskild servicebostad. Under verkställighet finns även kommunens öppna verksamhet Träffpunkten som erbjuder sociala aktiviteter för personer med psykisk ohälsa, Träffpunkten driver ett café.

Vad händer i verksamheten under 2021?

Nämnd och förvaltningsledning

Ny socialchef tillträdde sin tjänst den 7 oktober 2019. Ny verksamhetschef för myndighet tillträdde i april 2020 och ny verksamhetschef vård och omsorg tillträdde i maj 2020. Fokus kommer fortsatt att ligga på att bygga upp förvaltningsledningsgruppen i samverkan med enhetschefer och stab samt hitta åtgärder för budget i balans och skapa förutsättningar för att arbeta för budget i balans 2021. Nya mål tas fram av nämnd 2020 och efter detta kommer förvaltningen att arbeta med för att skapa aktiviteter för att nå nämndens mål. Förvaltningsledningen behöver också få tid och utrymme att arbeta mer strategiskt för att bättre kunna planera och för en mer effektiv verksamhet.

En översyn av hela förvaltningens verksamheter pågår för att hitta samarbetsområden och för att klara en budget i balans 2021.

Myndighet

Under 2021 kommer vi att se över möjligheten att utveckla och tillskapa tydliga alternativ till placering genom att utveckla de insatser vi har, se över vår organisation av verkställighet inom förvaltningen och kompetensutveckla personal så vi kan möta fler och mer omfattande behov inom ramen för vår egen verksamhet.

Vårt 2-åriga projekt som fått namnet: Framtidsresan, kommer under 2021 möjliggöra detta arbete genom att projektledaren på styrgruppens uppdrag kommer ta fram tydliga och genomarbetade beslutsunderlag.

En genomlysning av biståndsbesluten gällande insatsen hemtjänst och korttidsvård kommer att göras under 2021. Vi behöver kvalitetssäkra att våra beslut är korrekt formulerade och ger insats utifrån behov, lagstiftning och riktlinjer. Att öka tillgången till och användandet av kameratillsyn istället för fysiska tillsynsbesök där det är möjligt är ett prioriterat område under 2021. Verksamheten ska se över möjligheten att öka tillgängligheten till serviceinsatser (insatser utan biståndsbeslut) såsom handling och städ ses över. Ett ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet kommer vara ett fokus under 2021.

Vård och omsorg

Ett arbete har påbörjats i verksamheten under sensommaren med att starta upp värdegrundsarbetet och att hålla det levande framledes. Enhetscheferna har lagt ner ett stort arbete med att få i gång förändringsarbetet och skapa bra dialoger ibland annat team-möten för den enskilde brukaren. En plan för det fortsatta arbetet 2021 håller på att tas fram i gruppen gemensamt med verksamhetschef.

På Hemgården kommer caféets lokaler att användas för aktiviteter/ studiecirkel i mindre grupper även för personer med hemtjänst när besöksförbudet hävs.

Arbetet med heltid som norm fortsätter att införas på enheterna. Samverkan mellan hemtjänstenheterna, särskilt boende samt nattorganisationen kommer att ses över för bästa resursutnyttjande

Öka kunskapen hos enhetscheferna kring schemaläggning, planering och optimering

Samlokalisering av sjuksköterskeenheten påbörjades under hösten och fortsätter enligt planen.

Projekt som är på gång inom verksamhetsområdet;

- Värdegrundsarbete
- Samtliga brukare registreras i Senior Alert, BPSD
- Hotellås- Hemgården och Hagen
- Nyckelfrialås- Hemtjänst och HSV
- FVM framtidens vård informationsmiljö
- TES/HSV planeringsverktyg för hälso- och sjukvårdsenheten
- AppVa –digitala signeringslistor
- Viva - app

Socialt stöd

Socialt Stöd kommer under 2021 påbörja implementeringsarbetet med socialnämndens nya mål.

Verksamheten kommer ha kvalitet och mål i fokus 2021. Enheterna kommer genomlysna respektive område för att nå effektiviseringar, kvalitetssäkring och forma ett tydligt målfokus.

Enheterna kommer även fortsätta med att implementera ”heltid som norm-deltid som möjlighet” och utveckla samverkan i samplaneringsgrupperna. Då Socialt Stöd blir fulltaliga på enhetschefstjänsterna i sep 2020 kommer även ledningsgruppsarbetet utvecklas och fokusera på kvalitet men också på ledarskap.

Mål

Målarbetet fortgår och det kommer att presenteras nämndsmål på nämnden i november.

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.
2. Herrljunga kommun ska ha en god ekonomisk hushållning.
3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.

Nämndmål	Målindikator	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

4. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.
5. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, och leva och verka i.
6. Herrljunga kommun främjar samarbete mellan nämnder företag, kommundelar och föreningar.

Nämndmål	Målindikator	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant, och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande

7. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.
8. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv.
9. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.

Nämndmål	Målindikator	Mål 2021	Mål 2022	Mål 2023

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Område	Summa (tkr)	Ev förtydligande
Lönerevidering 2020	0	Denna är ej beslutad ännu
Politiska prioriteringar	1 000	Ramhöjande resursförstärkning äldreomsorgen
Prisuppräknig	1 044	Intern och extern prisuppräknig
Volymförändringar	0	SN får behålla 2 033 tkr som en politisk prioritering
Kapitalkostnadsförändring	91	
Nationella beslut	2	
Ramväxlingar	593	Hyror
Totalt	2 730	

Drift

I budgetförslaget från KS/KF finns ingen ramtilldelning gällande åren 2022-2023. Dessa finns därför inte med här.

Fördelningen per verksamhet kommer att finnas med i budget och verksamhetsplanen som går upp i nämnden i november.

Fördelning per ansvarsområde

DRIFT Belopp netto (tkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021
Nämnd	498	559	559	559
Förvaltningsledning	10 937	12 168	12 168	12 447
Myndighet	44 177	44 495	52 145	43 530
Vård och omsorg	121 146	120 988	126 438	123 179
Socialt stöd	29 389	31 493	30 593	28 607
Summa	206 147	209 703	221 903	208 322
Kommunbidrag	202 764	209 703	209 703	208 322
Resultat	-3 383	0	-12 200	0
<i>Resultat från flyktinggrupp *</i>	-200		-1 200	

*Notera att resultat från flyktinggrupp ligger inkluderade under socialt stöds ansvarsområde

Kommunbidraget som anges i ovan tabell för 2020 (209 703 tkr) inkluderar den tillkommande budgeten från Trygghetsfonden på 4 111 tkr. Dessa medel är ej ramhöjande och kommer inte att följa med som grund till 2021 års budget.

Kommentar till fördelning av kommunbidrag

I och med att verksamheten förändras och flera ärenden avslutats så har det funnits budgetmedel att fördela om inom förvaltningen för att tillgodose ökade behov inför 2021. Men det har gjorts prioriteringar och effektiviseringar för att nå en budget i balans.

Trots detta räcker den budgetram som i dagsläget är beslutad till socialnämnden inte riktigt till för att täcka de behov som förvaltningen ser för 2021, framför allt när det gäller vård och omsorg och Solhagen som öppnades under 2020. Men den 7:e september aviserade regeringen att kommuner föreslås få ett permanent årligt tillskott med 4 miljarder kronor för att stärka äldreomsorgen. Detta skulle för Herrljunga kommun innebära ca 4,3 mkr riktat mot äldreomsorgen. Dessa medel är ej beslutade ännu, men förhoppningsvis görs detta inom kort. Dessa medel skulle göra en rimlig och hanterbar budget för 2021 möjlig.

Investeringar

Investeringsbudget antagen av KF juni 2020

Belopp netto (tkr)	Bokslut 2019	Budget 2020	Prognos 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023
Förstudie Hagen demenscentra	59	1 535	0			
Ombyggnad Hemgården		2 500	0			
Hagen ombyggnation samt nybyggnation	465			10 000	40 000	50 000
S:a investeringar gm TN	524	4 035	0	10 000	40 000	50 000
Inventarier	479	781	781	500	500	500
Hjälpmedel		200	200	200	200	200
Infrastruktur IT		200	200	200	200	200
Hotellås		700	500			
Förstudie ombyggnad hemgården		200	0			
Inventarier Hagen				500	200	500
Renovering Hemgården	67				500	500
Inventarier Hemgården						500
Inventarier flytt dagträff/hemtjänst					300	
Hemgården larm	45	955	500			
VIVA-app	132					
S:a investeringar egna	723	3 036	2 181	1 400	1 900	2 400
TOTALA INVESTERINGAR	1 247	7 071	2 181	11 400	41 900	52 400

Inventarier

Investeringen innebär inköp av inventarier i form av vårdsängar, kontors-, konferens- och verksamhetsmöbler. Hemgårdens utemiljö behöver rustas upp.

Beräknad avskrivningstid 10 år, beräknad årlig kapitalkostnad 50 tkr.

Hjälpmedel

Löpande utbyte av diverse hjälpmedel med längre livslängd där vi inte ser någon snabbare utveckling av nya/bättre produkter.

Beräknad avskrivningstid 10 år, beräknad årlig kapitalkostnad 20 tkr.

Infrastruktur IT

IT-infrastrukturen inom socialnämndens lokaler ansvarar socialnämnden för. Detta avser sådant som kabeldragningar, accesspunkter, projektorer m.m.

Beräknad avskrivningstid 5 år, beräknad årlig kapitalkostnad 40 tkr.

Inventarier Hagen

I samband med nya avdelningar på Hagen (enligt lokalresursplan) behöver inköp göras av allt som behövs på en särskilt boende avdelning, såsom sängar, möbler köksredskap mm.

Beräknad avskrivningstid 10 år, beräknad årlig kapitalkostnad 50 tkr.

Uppföljning av handlingsplan för att hantera utmaningar i budget och verksamhetsplan 2020

Sammanfattning

Socialnämnden gav socialförvaltningen i uppdrag 17 december 2019 att ta fram en handlingsplan för att hantera de i budget- och verksamhetsplan 2020 nämnda utmaningar för 2020. Den 28 januari 2020 presenterades handlingsplanen och nämnden beslutade då också att en uppföljning av handlingsplanen skulle ske på nämndens sammanträden i mars, juni, september och december. Detta är den tredje uppdateringen av handlingsplanen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-11
Socialnämndens Budget- och verksamhetsplan 2020

Förslag till beslut

Uppföljning av handlingsplan läggs till handlingarna.

Sandra Säljö
Socialchef

Expedieras till:
För kännedom till: Kommunstyrelsen

Bakgrund

Socialnämnden gav socialförvaltningen i uppdrag 17 december att ta fram en handlingsplan för att hantera de i budget- och verksamhetsplan 2020 nämnda utmaningar för 2020. Den 28 januari 2020 presenterades handlingsplanen och nämnden beslutade då också att en uppföljning av handlingsplanen skulle ske på nämndens sammanträden i mars, juni, september och december. Den första uppföljningen av handlingsplanen är nu framtagen.

Nedan är de saker som socialförvaltningen bedömer är utmaningar, som är kända just nu, avseende möjligheten att hålla budget. Förhoppningen är att ett antal av dessa utmaningar kan stävjas genom handlingsplanens åtgärder samt med chefer på plats.

Ökade placeringar

Bakgrund

Vid utgången av 2019 har socialnämnden fler placerade barn än vad som fanns utrymme för i budgeten. I budget 2020 har det inte tagits höjd för dessa ökade placeringar. All korttidsvistelse för barn enligt LSS köps idag av externa aktörer.
Beräknat underskott: ca 4 000 tkr per 200108

Nuläge

Mars

Fler placeringar har tillkommit sedan prognosen januari 2020. Både på HVB, familjehem, mor/barn placering och extern öppenvård.

Beräknat underskott: ca 4 300 tkr per 200310

Maj

Fler placeringar har tillkommit sedan prognosen mars 2020.

Beräknat underskott: 8 400 tkr (april prognos). Fördelade på ett underskott på 10 000 tkr på placeringar barn och familj samt ett överskott på vuxenplaceringar med 1 600 tkr.

Augusti

Beräknat underskott avseende placeringar är per augusti 2020 5 050 tkr (inklusive budgettillskottet på 3 111 tkr avseende Trygghetsfonden).

Fördelade på ett underskott på placeringar BoF med 6 400 tkr, ett överskott på placeringar vuxen på 1 750 tkr samt ett underskott avseende LSS placeringar på 400 tkr.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Alla tjänster inom myndighet är tillsatta men alla är inte på plats ännu. När alla är på plats ska ett arbete med att se över samtliga placeringsbeslut inledas. Målet är att se över kostnaderna samt så långt som möjligt arbeta med hemmaplanslösningar eller hitta alternativa, likvärdiga placeringar med ett lägre pris. Alla familjehemsavtal ska ses över. Under 2020 kommer en utredning genomföras om att starta upp en korttidsverksamhet för barn i Herrljunga. Förvaltningen ser även över vuxenplaceringar enligt LSS och SoL för att se om dessa går att verkställa i Herrljunga istället för externt. Under mars månad har en placering tagits hem och det planeras för ytterligare en under sommaren. Beräknad kostnadsminskning ca 1 450 tkr.

Maj

Vi kan inte idag fullt ut se om det prognostiserade underskottet endast består av kostnader som kan åtgärdas genom olika effektiviseringar av metod och arbetssätt eller om verksamheten också har en ”för liten kostym”?

Kostnaderna för placeringar har ökat oroväckande mycket. Anledningen till denna ökning kan härledas till flera olika faktorer såsom flera nya och oerfarna socialsekreterare, bristande utbud av insatser på hemmaplan att erbjuda, ostrukturerad handläggning av arvoderingarna för våra familjehem samt bristen på familjehem som är kontrakterade av kommunen. För att kunna minska kostnaderna för placeringar så behöver organisationen kunna erbjuda insatser som kan tillgodose skyddsbehovet och erbjuda ett kvalificerat stöd till familjer i kris. Vi behöver också arbeta mer effektivt med de placeringar som ändå behöver göras så att vi kan korta ner placeringstiderna genom att erbjuda kvalitativa insatser inom kommunen. Det finns tendenser till att det framöver kommer finnas ett större behov av skyddsplaceringar på grund av ökat våld i hemmet beroende på pandemin och dess effekter.

Att handläggarna till stor del är relativt nya i sin roll gör att behovet av ett nära stöd och arbetsledning i vardagen är mycket stort. För att möta detta behov behöver vi se över hur vi organiserar våra arbetsledande funktioner och förstärka den arbetsledning vi har idag. Vi se över möjligheten att utveckla och tillskapa tydliga alternativ till placering genom att utveckla de insatser vi har, se över vår organisation av verkställighet inom IFO och kompetensförstärka personal så vi kan möta fler och mer omfattande behov.

Den förstärkning av arbetsledningen och planerad utveckling av vår verkställighet inom IFO kommer föreslås påbörjas genom att ett projekt inleds med uppdrag att ta fram underlag för beslut och att påbörja en utveckling och effektivisering av befintliga insatser. Projektet föreslås ledas av en projektledare med ett uppdrag som inledningsvis begränsas till hösten 2020.

Verksamhetschef har initierat en översyn av arvoderingar också som idag är höga och är en del i det stora underskottet.

Augusti

Från maj månad har arbetssituationen på barn och familj på nytt blivit ansträngd. Dels har det varit vakanta tjänster som till del ersatts med konsulter och dels har det uppkommit information om brister i arbetsmiljön. Detta har gjort att en del av det systematiska förbättringsarbetet inte har kunnat genomföras så som planerats.

Översynen av fattade placeringsbeslut har bara till viss del kunnat genomföras men översynen av arvoderingen har genomförts enligt plan. Vår familjehemsgrupp har arbetat aktivt med att rekrytera nya familjehem och kontaktfamiljer. Ett arbete som nu börjar ge positiva resultat.

Vårt projekt som fått namnet: Framtidsresan, har nu satts igång. Projektledaren har fått uppdrag av styrgruppen att under hösten fram ett första beslutsunderlag senast den 30 november. Detta första beslutsunderlag ska innehålla en tydlig nulägesanalys kring de behov, resurser och kostnader vi har idag. Syftet är att styrgruppen då ska kunna ta ställning

till konkreta åtgärder som ska genomföras och följas upp inom ramen för projektet under 2021.

Ökade behov inom hemtjänst

Bakgrund

Under 2019 har behovet av hemtjänst ökat mer än vad som budgeterades. I budget 2020 har denna ökning inte tagits hänsyn till utan enbart den demografitilldelning som socialnämnden fått.

Beräknat underskott: ca 2 500 tkr per 200108

Nuläge

Mars

Vid genomgång ser förvaltningen att underskottet minskat till 2 200 tkr men förhoppningen är att komma ner på ett underskott på årsbasis på 1 000 tkr.

Beräknat underskott: ca 1 000 tkr per 200310

Maj

Behovet av hemtjänst har minskat något de senaste månaderna, men det blir svårt att nå tidigare prognos.

Beräknat underskott: ca 1 200 tkr (aprils prognos)

Augusti

Behovet av hemtjänst fortsätter minska.

Beräknat överskott 200 tkr (inklusive tillförda budgetmedel från Trygghetsfonden på 1 000 tkr)

Uppföljning av handlingsplan

Mars

En genomgång av hemtjänstbesluten planeras att göras för att kontrollera så alla beslut är korrekta utifrån behov, lagstiftning och riktlinjerna. Kameratillsyn bör användas i största möjliga mån istället för fysiska tillsynsbesök där det är möjligt. Ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet. Serviceinsatser såsom handling och städ ses över.

Alla arbetade timmar följs upp varje månad och enheterna arbetar aktivt med schemaplanering för att optimera befintliga personalresurser.

Maj

Arbetet med ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet pågår. Fler brukare har gått över från fysiska tillsynsbesök till kameratillsyn. Inköp till hemtjänsten Herrljunga kommer ske via Hemköps digitala tjänst inklusive packning av varor som hemtjänst personalen sedan levererar till den enskilde. Öppnandet av Solhagen, särskilt boende har minskat behovet av hemtjänst.

Aug

Arbetet med ökat samarbete mellan bistånd och verkställighet fortsätter.

Samplanering och optimering av schemastrukturer pågår, trots detta backar hemtjänsten vilket även är relaterat till coronabrottet.

Ökad färdtjänst

Bakgrund

Utifrån ett antal beslut som fattades under 2019 bedöms kostnaderna för färdtjänst överstiga budget för 2020.

Beräknat underskott: ca 500 tkr per 200108.

Nuläge

Mars

Oförändrat, beräknat underskott ca 500 tkr per 200310.

Maj

Resandet har minskat på grund av Corona.

Beräknat underskott: 150 tkr (april prognos)

Augusti

Resandet fortsätter minska på grund av pandemin och färdtjänst (inklusive riksfärdtjänst) visar nu på ett överskott.

Beräknat överskott: 400 tkr Uppföljning av handlingplan

Mars

Handlingsplanen är att fortsätta vara restriktiva i beslut samt i så stor utsträckning som möjligt fatta beslut om anslutningstaxi till allmänna kommunikationer. Revidering av färdtjänstriktlinjerna har föreslagits och ska behandlas av Kommunfullmäktige i februari. Här föreslås att arbetsresor som reseform inte ska finnas kvar. Detta kommer innebära ökade intäkter för nämnden.

Maj

Tillfälligt minskat behov på grund av pandemi.

Aug

Fortsatt minskning av färdtjänstresor.

Heltidsprojektet

Bakgrund

Till 31 december 2020 ska heltid som norm vara infört. Detta innebär att arbeta på nya sätt avseende schemaläggning och planering. Det kan också innebära ökade kostnader.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Mars

Oförändrat, beräknat underskott oklart per 200310.

Maj

Oförändrat. Beräknat underskott oklart.

Aug

Beräknat underskott 500tkr

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Delar av socialförvaltningens chefer har gått bemanningsakademin under hösten 2019. Ytterligare ett antal kommer att gå det våren 2020. Bemanningsakademin syftar till att stärka kunskaper inom schemaläggning samt att få hjälp att tänka för att kunna möta heltid som norm. Kontinuerliga avstämningar med chefer kommer ske och det kommer finnas processtöd under första delen av året. Regelbunden uppföljning och analys av arbetade timmar utförs och en omfattande genomlysning av personalscheman sker under första delen av året.

Maj

En bemanningshandbok är antagen. Genomlysning av scheman är genomförda och arbetet med justeringar utifrån analysen är påbörjad. Arbetet med själva införandet har fått stå tillbaka för att hantera corona.

Aug

Arbetet med implementering fortlöper. Majoriteten av alla enheter inom Socialförvaltningen har ökat upp deltider till heltider, de flesta medarbetare har dock valt att söka partielltjänstledigt vilket gör att flertalet dock ej arbetar heltid. Totalt sett på förvaltningen är nu ca 78% heltidsanställda.

Tomhyror

Bakgrund

Socialförvaltningen hyr ett antal lägenheter i Herrljunga kommun. Under 2019 har ett antal av dessa lägenheter stått tomma.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Mars

Tomhyrorna kostar ca 600 tkr årligen.

Maj

Tomhyrorna kostar ca 600 tkr årligen, men kommer att minska pga att några lägenheter är uthyrda.

Augusti

Oförändrat

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Alla servicelägenheter på Ringvägen, Ljung, sades upp i november 2019. Avtalet löper ut 2020-12-31. Herbo kommer redan nu börja hyra ut lägenheter till seniorer för att undvika tomhyror, i dagsläget har en lägenhet hyrts ut. Arbetet med att gå igenom samtliga hyreskontrakt har påbörjats och lett till att två bostadssociala kontrakt har övergått till förstahandskontrakt, till den enskilde. Delegeringsordningen avseende att bevilja bostadssociala kontrakt ligger nu hos SNMU istället för förste socialsekreterare då socialnämnden har extremt många bostadssociala kontrakt. Samtliga kringkostnader, kopplade till ovan lägenheter ses också över.

Maj

En samordnare för bostäder är tillsatt. Ett första handskontrakt med Herbo är avslutat plus ett till kommer avslutas i slutet av juni. Överenskommelse med Herbo har slutits om förmedling av lägenheter på Ringvägen fram till dess att kontraktet går ut. De har hyrt ut tre av dessa lägenheter. Just nu finns det 6 tomma lägenheter på Ringvägen.

Två lägenheter som idag används till stödboende kommer avslutas i sommar.

Augusti

Arbetet fortgår enligt plan.

Minskat antal särskilt boendeplatser

Bakgrund

Socialnämnden beslutade i maj 2019 att minska antalet särskilt boendeplatser med 8 lägenheter för att kunna flytta korttidsenheten från Stationsvägen, Ljung till Hagen. Genom att minska antalet särskilt boendeplatser ökar risken för att inte kunna verkställa beslut om särskilt boende. Framförallt ökar behovet av demensplatser vilket är mer personalkrävande.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Mars

Per 200310 står 11 personer i kö till särskilt boende, som förvaltningen inte kunnat verkställa. Sju av dessa bor kvar hemma med hemtjänst, vilket till viss del kan förklara ökningen av hemtjänsttimmar. Tre av dessa blir kvar på korttiden, med en konsekvens av att vi inte klarar att ta hem utskrivningsklara patienter från slutenvården. På korttiden finns det åtta permanenta platser, i dagsläget är korttiden överbelagd med tre boende. Korttiden verkställer även växelvård. Kostnad per dygn är 8 600kr för patienter som ej tas hem enligt avtal. Per 200310 finns det tre patienter som Herrljunga kommun ej klarat att ta hem. Om beslutet inte verkställs inom tre månader riskerar kommunen vite från IVO.

Beräknat underskott oklart per 200310.

Maj

Beräknat underskott: 2 800 tkr, då Solhagen öppnats (april prognos).

Augusti

Bäknat underskott: 2 800 tkr, då Solhagen öppnats.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

När Hagen byggs ut kommer antalet särskilt boendeplatser öka igen. Behovet av somatiska platser behöver ses över då behovet av demensplatser är större än behovet av somatiska platser. Det är av största vikt att utbyggnationen av Hagen påbörjas så snart som möjligt. Förvaltningen undersöker möjligheten till att öppna upp tillfälliga platser.

Maj

På grund av det höga behovet av särskilt boendeplatser så har solhagen öppnats med 7 särskilt boendeplatser. Det öppnades 15 april. Se egen punkt.

Aug

Per 200803 står 5 personer i kö till särskilt boende. Enheten Solhagen med 7 platser öppnad i april kvarstår. Förvaltningen undersöker andra lösningar i form av paviljonger som dockas mot Hagen. Alternativet med en paviljonglösning är ett led i att kunna flytta in Solhagen (även ha möjlighet att utöka och verkställa fler beslut om särskilt boende) och därmed samordna personalresurserna.

Systemkostnader

Bakgrund

Under 2020 ser förvaltningen behov av att uppdatera TimeCare. Avtal ska slutas med Västra Götalandsregionen angående Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM), som är ett system där VGR och kommunerna kan utbyta information om patienter som rör sig mellan de två vårdgivarna, detta kan innebära kostnader för kommunen redan 2020 även om systemet först kommer implementeras 2022. Inera har tagit fram ett nytt system för säker digital kommunikation. Systemet innebär att myndigheter ska kunna skicka sekretessuppgifter mellan sig. Hälso- och sjukvård önskar ett planeringssystem. Det finns även behov av ett system för digital hälso- och sjukvårdssigenering. Automatisering av försörjningsstöds handläggning är också av intresse.

Beräknat underskott: Oklart

Nuläge

Maj

Beräknat underskott: 100 tkr

Augusti

Beräknat underskott 0 tkr, då de kostnadsökningar avseende system som vi har i år finansieras av statsbidrag och till viss del av medel på förvaltningsledningen.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Ovan delar innebär effektiviseringar på sikt i form av minskat behov av att öka personal samt att svårrekryterade grupper kan effektivisera sitt arbete och frigöra tid. Det kan även öka Herrljunga kommuns attraktivitet som arbetsgivare.

Maj

Uppdatering av TimeCare är beställd och planeras ske innan sommaren. Full användning av systemet beräknas först ske i höst. Dessa kostnader kommer inte tas från driften. En förstudie om införande av digitala signeringslistor är genomförd och beslut om att införa det är fattat. Just nu pågår upphandlingsförfarande. Samtal med Tunstall sker avseende TES kalender för hälso- och sjukvårdspersonal. FVM innebar 2020 en kostnad om 15 tkr.

Aug

Oförändrad prognos per augusti. Flera kostnader täcks av statsbidrag. Kostnader för Viva tas från förvaltningsbufferten.

Konsultkostnader

Bakgrund

Socialförvaltningen är tvungna att ta in konsulter inom svårrekryterade grupper såsom socionomer och sjuksköterskor. Detta för att kunna utföra det uppdrag som nämnden har då ordinarie personal varit svåra att rekrytera. Samtidigt har även flera medarbetare sagt upp sig. Konsulter behövs även under introduktionstiden till dess att nyrekryterade medarbetare kommit in i arbetet och känner sig trygga i sin yrkesroll för att kunna behålla personalen. Beräknat underskott: ca 1,6 miljoner varav 800 tkr sjuksköterskor och 800 tkr socionomer per 200108

Nuläge

Mars

Nuvarande prognos visar att inhyrda konsulter på myndighet är 1 400 tkr och 500 tkr för inhyrda bemanningssjuksköterskor. Totalt ger detta ett beräknat underskott på 1 900 tkr per 200310

Maj

Beräknat underskott: 2 200 tkr. 1400 tkr för konsulter myndighet. 800 tkr för inhyrda bemanningssjuksköterskor.

Augusti

Beräknat underskott: 3 250 tkr. 2 450 tkr för konsulter myndighet och 800 tkr för inhyrda bemanningssjuksköterskor.

Uppföljning av handlingsplan

Mars

Den tidigare planen att rekrytera personalgrupperna är verkställd. Två överanställningar inom myndighet samt två överanställningar inom hälso- och sjukvård är genomförda. Fokus är att behålla personal genom en mer hållbar arbetsmiljö och arbetsbelastning samt god introduktion.

Maj

På myndighet finns två konsulter inne i dagsläget (2020-05-10). Dessa avtal sträcker sig som längst till 30 juni. Under våren har bemanningssjuksköterskor varit inne och till sommaren behövs 2 heltids tjänster via bemanning samt 20 natturer.

Augusti

På myndighet uppstod det med kort varsel vakanser inför sommaren. Totalt var det fem vakanta tjänster som, under en del av nyrekryteringsperioden, har ersatts av 3 konsulter. Dessa avtal sträcker sig till 30 oktober. Från och med september hyrs det inte in några bemanningssjuksköterskor inom hälso- och sjukvård.

Samverkan

Ärendet är samverkas på FSG den 17 september 2020.

Halvårsrapport 2020 - Avvikelser

Sammanfattning

Inom socialförvaltningens verksamheter rapporteras avvikelser enligt socialtjänstlagen, SoL, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS samt hälso- och sjukvårdslagen, HSL. Rutiner för avvikelserapportering finns upprättade.

För att minimera att missförhållanden och vårdskador sker krävs att händelser uppmärksammas, att orsakerna till händelserna analyseras och att det sker ett systematiskt arbete för att förebygga att liknande händelser, så långt det är möjligt inte sker igen. Det är viktigt att sammanställa och återföra erfarenheter från avvikelshanteringen till verksamhetens personal och andra berörda samt att använda erfarenheterna i det förebyggande arbetet. Detta är grunden till ett systematiskt kvalitetsarbete.

Under första halvåret 2020 har totalt 980 händelser rapporterats. Det är en marginell ökning av händelser jämfört med första halvåret 2019. Ökningen ligger främst på läkemedelsavvikelser. I jämförelse med förra året har det skett en minskning av fallavvikelser. Under första halvåret 2020 har 11 avvikelser sänds till Herrljunga HSV från annan vårdgivare, avvikelser i vårdsamverkan.

En ca 25% minskning i år, jämfört med första halvåret 2019 av rapporterade händelser inom SoL, LSS. Den större delen av de rapporterade händelserna handlar om utebliven insats och brister i omsorg. Brister i omsorg kan dels vara i själva utförandet, blir inte genomfört enligt behovet och överenskommet eller kvalitetsmässigt eller dels att något insatser inte har utförts.

Att verksamheter har många rapporterade avvikelser eller få rapporteringar är inte alltid detsamma som att det är en dåligt fungerande verksamhet med många händelser eller en bra fungerande verksamhet utan händelser. Det kan bero på hur aktivt och medvetet eller inte aktivt och medvetet verksamheten arbetar med avvikelser. Analys av resultat såväl öknings- som minskningar av avvikelser är viktigt att genomföra, i berörda verksamheter, chefer och medarbetare tillsammans.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-09

Halvårsrapport 2020 Sammanställning av avvikelser

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut att Socialnämnden godkänner Halvårsrapport 2020 gällande förvaltningens avvikelser under första halvåret. Informationen läggs till handlingarna.

Heléne Backman Carlsson
SAS/Kvalitetssamordnare

Berith Källerklint
MAS/Kvalitetssamordnare

DIARIENUMMER: 85/2020

FASTSTÄLLD: 2020-09-29

DOKUMENTANSVAR:

MAS/Kvalitetssamordnare

SAS/Kvalitetssamordnare

Halvårsrapport

Avvikelser 2020

Socialnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Sammanställning av avvikelshantering inom socialförvaltningen – första halvåret 2020.....	2
Avvikelsehantering enligt Socialtjänstlagen, SoL, Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS samt Hälso- och sjukvård, HSL	2
Avvikelsehantering – en del i det systematiska kvalitetsarbetet	2
Avvikelser inom hälso- och sjukvård	3
Fall.....	3
Läkemedelshantering.....	4
Övriga avvikelser Hälso- och sjukvård	6
Externa avvikelser	6
Avvikelser enligt SoL och LSS	8
Rapporterade avvikelser från verksamheter	9
Typ av händelse Avvikelse enligt SoL och LSS	11
Klagomål och synpunkter.....	11
Lex Sarah.....	12

Sammanställning av avvikelshantering inom socialförvaltningen – första halvåret 2020

Avvikelsehantering enligt Socialtjänstlagen, SoL, Lag om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS samt Hälso- och sjukvård, HSL

Rutiner och riktlinjer för avvikelserapportering finns upprättade vilka ger information om hur avvikelser skall hanteras i verksamheten, dokument ligger i Handboken på kommunens intranät. I hanteringen av avvikelser ingår skyldigheten att utreda och rapportera missförhållanden eller risk för missförhållanden inom socialtjänsten (lex Sarah) samt skyldigheten att rapportera händelser som medfört vårdskada eller risk för vårdskada inom Hälso- och sjukvård (lex Maria).

Avvikelsehantering – en del i det systematiska kvalitetsarbetet

Personal som arbetar inom verksamheter enligt SoL, LSS och HSL har en skyldighet att medverka till god kvalitet och att verksamhetens kvalitet systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Skyldigheten att medverka till god kvalitet innebär att varje medarbetare ansvarar för att uppmärksamma och rapportera avvikelser i verksamhetens kvalitet samt lämna förslag på förbättringar.

Med kvalitet menas att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar, föreskrifter och beslut. Om verksamheten inte uppfyller dessa krav föreligger en avvikelse som verksamheten måste hantera.

Syftet med att uppmärksamma och rapportera brister i kvalitén dvs. avvikelser är att dra lärdom av det som hänt och att med olika förbättringsåtgärder säkra verksamhetens kvalitet. Huvudsyftet är att upptäcka och åtgärda brister i verksamhetens processer och rutiner, inte att peka ut enskilda personer. Det är viktigt att sammanställa och återföra erfarenheter från avvikelshanteringen till verksamhetens personal och andra berörda samt att använda erfarenheterna i förebyggande arbete.

Avvikelseprocessen

Att arbeta med avvikelshantering är ett gemensamt ansvar för all personal och är en del i socialförvaltningens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9).

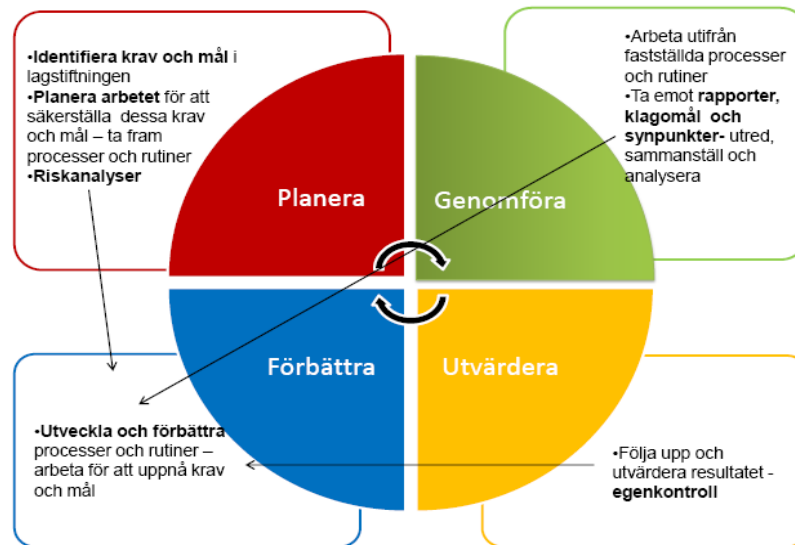
All personal ska rapportera händelser av betydelse för brukare/patientens säkerhet. Avvikelsen ska rapporteras i avvikelssystemet omgående efter upptäckt.

Händelse

1. en händelse som leder till att avvikelse upptäcks
2. den som upptäckt eller varit inblandad i händelsen ska dokumentera vad som hänt enligt avvikelshanteringen
3. berörd ansvarig chef, ska bedöma och vidta åtgärder samt dokumentera i journal och avvikelssystem
4. berörd ansvarig chef analyserar avvikelsen
5. ansvarig chef ska tillsammans med berörd personal följa upp händelsen och vidta åtgärder för att förhindra återupprepning
6. avvikelsen återkopplas till berörd personal/arbetsgrupp av ansvarig chef.

Förbättringshjulet

Avvikelse inom hälso- och sjukvård

Rapportering av avvikelser gäller samtliga patienter för vilka Herrljunga kommuns socialtjänst har Hälso- och sjukvårdsansvar för. Personal som utför Hälso- och sjukvårdsinsatser har skyldighet att medverka till god kvalitet och att verksamhetens kvalitét systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Socialstyrelsen definierar begreppet avvikelse enligt följande:

”En avvikelse är en händelse som medfört eller skulle kunnat medföra någon typ av skada för en patient, och som inte är förväntad utifrån patientens tillstånd eller vårdens karaktär”.

Fall

Varje fall/fallincident registreras i kommunens verksamhetssystem VIVA. Fall/fallincident definieras som en händelse då en person oavsiktligt hamnar på golvet eller marken, oavsett om skada inträffat eller inte. Det innebär att det inte bara är att någon snubblar eller halkar som avses med fall, utan även när någon rullat eller glider ur sängen eller glider ner på golvet från en rullstol/stol. En fallskada är en fysisk och psykisk konsekvens som uppstår vid fallincident.

Legitimerad personal: sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut ingår i team tillsammans med enhetschef och vård- och omsorgspersonal där riskbedömningar enligt Senior Alert i första hand ligger till grund för det systematiska patientsäkerhetsarbetet för fallskadeprevention för att förhindra uppkomst av eller påverka förlopp kan leda till fall/fallhändelse.

Syftet med rapporteringen är att vid varje fall/fallincident utföra en fallincident/fallrisk-utredning vilket är en kort utredning/analys av det som inträffat samt förebygga att fall/fallincidenten inte händer igen på individnivå. På områdesnivå/enhetsnivå är syftet att registrera avvikelser fall/fallhändelser en del i det systematiska förbättringsarbetet för att upptäcka och åtgärda brister i verksamhetens processer och rutiner för att verksamhetens kvalitét ska utvecklas och säkras.

Enhetschef på respektive enhet ansvarar för att fallförebyggande arbete genomförs, samt att rutin för rapportering av fallolyckor är känd och används av all personal. Ansvarig kontaktman genomför fallprevention hos sina patienter för att minimera risken för att falla. Patienter och närstående informeras om betydelsen av att förebygga fall och eventuella skador.

Inrapporterade fallincidenter 2020 samt jämförtal 2018 samt 2019

Enhets	Avdelning	2018 1/1-30/6	2019 1/1-30/6	2020 1/1-30/6
Hagen		150	200	144
Korttidsboende	Furuhagen	26	13	24
Hemgården		55	154	103
Ljung	Solhagen	-	-	1
Herrljunga	tätort	208	141	73
Herrljunga	landsbygd	29	39	55
Ljung		34	51	65
LSS		32	3	4
Psykiatri		-	1	0
SUMMA		534	602	469

	2017 halvår 1	2018 halvår 1	2019 halvår 1	2020 halvår 1
Fraktur	5	3	1	5

Fakta avvikelser fall/fallhändelser första halvåret 2020:

- Under första halvåret 2020 registrerades 469 fallolyckor. Detta är en minskning med 133 dokumenterade avvikelser av fallolyckor vid samma tidsperiod 2019.
- Antal olika patienter som registrerades för fall under första halvåret var 145 st. Detta innebär att en patient faller mer än en gång.
- Vanligaste platser där fallolyckor sker är sovrum, kök/matsal, korridor/hall, vardagsrum/allrum, toalett. Därefter är utomhus, dusch/badkar samt enbart en fallincident som inrapporterats vid transport.
- Vid samtliga fall (469 stycken) var det endast vid 21 av incidenterna som patienten använde höftbyxa (trosa/kalsong som ger skydd för höftpartiet vid fall).
- Av de 469 registrerade fallavvikelserna uppgav 142 patienter att de använt gånghjälpmedel vid fallet.

Läkemedelshantering

Iordningsställande av läkemedel det vill säga uppdelning av läkemedel till enskild patient sker via dos (dosdispensering = maskinellt eller manuellt iordningsställande av läkemedel i patientdoser, en upphandlad tjänst av Västra Götalandsregionen) alternativt att sjuksköterska delar patientens dosett veckovis ur läkemedlets originalförpackning. Administrering av läkemedel, överlämnande av en iordningsställd läkemedelsdos till patient, utförs till största del av delegerad vård- och

omsorgspersonal. Delegerad vård- och omsorgspersonal kan även administrera läkemedel till patient ut originalförpackning.

De framarbetade rutiner för läkemedelshantering som finns är lika för hela förvaltningen. Varje patient har en pärm med ordinationshandling och signeringslistor i sitt boende. Läkemedlen förvaras i den enskildes bostad. En stor del av patienterna har låsbara läkemedelsskåp. I enstaka fall förvaras läkemedel hos hemtjänstpersonalen där det inte är möjligt att ha en säker hantering i det ordinära boendet.

Avvikelse läkemedel registreras direkt i kommunens verksamhetssystem VIVA. Sjuksköterskan kontaktas snarast av personal och analyserar, bedömer och åtgärdar avvikelsen ur ett medicinskt perspektiv. Vidtagna åtgärder återkopplas till personal samt samtal kring hur liknande händelse kan förhindras framöver. Resultat återkopplas även till enhetschef som återkopplar till enhetens personal på APT för att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

Fakta avvikelser läkemedel

Antal registrerade avvikelser läkemedel under första halvåret 2020 var 334 stycken, en ökning med 217 stycken enligt samma tidsperiod föregående år. Nedan visas tabell med antal registrerade avvikelser läkemedel första halvåret enhetsvis samt jämförelsetal 2018 samt 2019.

Läkemedelsavvikelser

Enhet	Avdelning	2018 kvartal 1+2	2019 kvartal 1+2	2020 kvartal 1+2
Hagen		27	16	26
Korttidsboende	Furuhagen	4	5	26
Hemgården		49	14	79
Herrljunga	Hemsjukvård tätort	31	11	62
	Hemsjukvård landsbygd	34	24	25
Ljung	Hemsjukvård Ljung	60	27	71
LSS	LSS	21	12	23
Psykiatri	Hemsjukvård	13	2	22
SUMMA		229	117	334

Orsak till att läkemedel ej givits:

Tidsperiod	2019 kvartal 1-2	2020 kvartal 1-2
Avglömd dos	57	172
Fel patient	1	1
Signerad dos ej given	3	13
Summa:	61	186

Typ av läkemedel som glömts bort att distribueras:
smärtstillande läkemedel, blodförtunnande läkemedel, insulin.

Övriga avvikelser Hälso- och sjukvård

Tidsperiod	2018 kvartal 1-2	2019 kvartal 1-2	2020 kvartal 1-2
Medicintekniska produkter/Rehab	8	15	6
Intern informationshantering	6	1	5
Summa:	14	16	11

Medicinteknisk produkt/Rehab

6 avvikelser har registrerats under första halvåret. De flesta av dessa är att det skett fördröjning i utförande eller att det skett fördröjning i periodiska kontroller.

Informationshantering internt

Avvikelse rörande informationshantering internt har rapporterats i fem avvikelser. Samtliga avvikelser är bristande kommunikation/bristande information.

Inkomna klagomål/synpunkter

Inga inkomna klagomål/synpunkter under första halvåret 2020.

Externa avvikelser

Externa avvikelser som rapporteras är avvikelser i närvårdssamverkan mellan vårdgivare. Oftast handlar det om informationsöverföring vårdgivare emellan. Det är avvikelser som socialtjänsten Herrljunga kommun sänder till annan vårdgivare och avvikelser som annan vårdgivare sänder till socialtjänsten Herrljunga kommun. Syftet är att dra lärdom av det som hänt och att med olika förbättringsåtgärder säkra verksamhetens kvalitet.

Avvikelse från Herrljunga kommun till

Under första halvåret 2020 har HSV Herrljunga kommun sänt avvikelser till:

Alingsås Lasarett	två stycken
SÄS Borås	sex stycken

Avvikelse till Herrljunga kommun från

Under första halvåret 2020 har 11 avvikelser sänds till Herrljunga HSV från annan vårdgivare.

Pandemi våren 2020

Under första halvåret av 2020 har stort fokus lagts på arbete runt den pandemi som nådde Sverige i slutet av januari 2020.

Herrljunga har haft smittutbrott i ett hemtjänstområde, där både brukare och personal insjuknade. Det har även förekommit en mindre spridning i personalgrupp efter att smittad personal varit på arbetet.

Allt fokus har lagts på att förhindra ytterligare smittspridning i kommunen och på att hålla borta smittan från äldreboenden, LSS-boende samt hemtjänstområdena.

Samtlig personal har haft frekventa genomgångar/upprepningar av innebörden av att arbeta efter basala hygienrutiner. Utbildningar/genomgångar har genomförts i hur skyddsutrustning används. Tack vare engagerad och följsam personal har båda smittomgångarna i hemtjänsten hållits nere och klingat av relativt snabbt.

Under våren har vi stött på flera förbättringsområden att arbeta med i snar framtid men även på lång sikt för att förbättra arbetssätt och rutiner inom kommunen och kunna stå mer rustade inför pandemier och övriga influensautbrott i framtiden.

Berith Källerklint
MAS/Kvalitetssamordnare

Avvikelser enligt SoL¹ och LSS²

Avvikelser

Begreppet avvikelser innefattar:

- avvikelse enligt SoL, LSS
- klagomål och synpunkter SoL, LSS
- lex Sarah

Avvikelser ska dokumenteras i de fall där verksamheten av någon anledning inte kunnat fullfölja/utföra insatser som den enskilde är berättigad till eller där verksamheter direkt eller indirekt orsakar de händelser som sker.

Avvikelser är inte när enskild själv tackar nej, avbokar sina beviljade insatser eller inte finns hemma på överenskommen tid. Vid sådana händelser ska det dokumenteras i den enskildes journal och en bedömning göras om genomförandet av insatser behöver göras på annat sätt, ändringar i tid etc. eller i övrigt följas upp.

Bakgrund

I verksamhetssystemet Viva inhämtas uppgifterna gällande avvikelser för vård och omsorg samt verksamheter enligt LSS. Inom socialt stöd samt myndighet och administration dokumenteras avvikelser numera i lexmodul i Viva för sammanställning, men rapportering på pappersblanketter förekommer fortfarande. Ytterligare information till chefer och medarbetare behövs om var och hur avvikelshantering ska ske och om hur chef följer dokumenterad avvikelse. Synpunkter och klagomål kan även inkomma via Herrljunga kommuns hemsida - synpunktshantering.

Resultat

Antalet dokumenterade avvikelser SoL, LSS, klagomål och synpunkter samt lex Sarah har totalt minskat med ca 25% i jämförelse med 2019 års resultat för halvåret, trots att ett antal avvikelser i år har rapporterats på grund av Coronapandemin. Vad denna minskning beror på kan behöva följas upp i dialog med chefer eller som ett observandum framöver. Är en förklaring kunskapsbrist, tidsbrist eller att det faktiskt inte har skett fler avvikande händelser eller det mest troliga, en kombination av dessa. Hur många avvikelser som kan sägas vara rimligt på ett år är svårt. Ett antal om ca 350 avvikelser enligt SoL, LSS kan vara rimligt i en socialförvaltning i Herrljungas storlek och enligt tidigare resultat.

Bedömningen är, generellt sett, att det är en ökad kunskap och medvetenhet hos personal, dokumentationsombud och chefer att rapportera avvikelser utifrån samtliga lagrum men det är en omsättning på personal och chefer och det finns en risk att detta tappas på vägen. Det är viktigt att lagstiftning och föreskrifter kring kvalitetsarbete finns med i introduktionen av nya medarbetare och chefer. Det är viktigt att i verksamheterna föra dialog kring avvikelser, göra analys om vad, hur och varför händelser sker samt vilka åtgärder som behöver vidtas. Systematiskt kvalitetsarbete är ett ständigt pågående arbete.

---

¹ Socialtjänstlag

² Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Översikt

Typ	Helår	Helår	Halvår	Helår	Halvår
	2017	2018	2019	2019	2020
Avvikelser enl. SoL, LSS	308	303	205	295	138
Synpunkter och klagomål SoL, LSS	55	24	9*	19	23
Lex Sarah	14	6	2	9	5
Totalt	377	333	216	323	166

*De klagomål som gått direkt till IVO redovisades för sig vid halvåret 2019.

För mer korrekt jämförelse 2019 och 2020 så är summan för 2019, 9 plus 13 = 22 och 2020 = 23

Rapporterade avvikelser från verksamheter

Att verksamheter har många rapporterade avvikelser eller få rapporteringar är inte alltid detsamma som att det är en dåligt fungerande verksamhet med många händelser eller en väl fungerande verksamhet utan händelser. Det kan bero på hur aktivt och medvetet eller inte aktivt och medvetet verksamheten arbetar med avvikande händelser där det uppstått konsekvenser för brukare eller där det fanns en risk för negativa konsekvenser. Det är viktigt att en dialog sker på arbetsplatsen när händelser inträffar om vad som är orsaken till det inträffade och vilka förändringar/åtgärder som behöver göras för att samma typ av händelse inte ska ske på nytt. Det är viktigt att arbeta med ständiga förbättringar och ta lärdom av händelser, dels i den egna verksamheten men även mellan verksamheter då egna erfarenheter kan vara till nytta i annan verksamhet, i förebyggande arbete.

Några verksamheter står för den större delen av avvikelserna medan andra verksamheter har ett fåtal avvikelser av ovanstående slag. Att uppmärksamma avvikelser, rapportera, analysera, åtgärda och förbättra är en viktig del i ett aktivt, systematiskt kvalitetsarbete. En verksamhet där chef och personal är uppmärksam på avvikelshantering, vet ansvaret och syftet med rapportering är en viktig förutsättning för ett systematiskt kvalitetsarbete.

Upprepade händelser av samma slag är en brist och kan leda till en utredning och anmälan enligt lex Sarah.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen svarar för den större andelen av de rapporterade avvikelserna (73%). Varav hemtjänsten respektive boendena ligger ungefär lika till antalet. Närmare hälften av årets rapporterade händelser utgörs av ej utförda insatser på grund av resursbrist. Det är en av målkriterierna inom förvaltningen att det ska ske en minskning av händelser som beror på att det inte finns personal att utföra beviljade insatser. Under första halvåret i år är orsaken också vissa tider hög sjukfrånvaro på grund av Coronapandemin.

Inom boendena, vissa enheter för personer med demenssjukdom handlar en hel del av avvikelserna om kategorin brister i omsorg, i form av otrygghet. Boende som känner oro och otrygghet på grund av medboendes utåtagerande och som därmed skapar en otrygghet över boendesituation t.ex. undviker allmänna utrymmen, önskar äta måltider inne i sin lägenhet. Åtgärder i form av att tillsätta extra personal, individuell bedömning BPSD, vårdplanering m.m. görs och det är en utmaning att så långt som möjligt att även finna andra alternativ för att skapa

ett tryggt boende. Tillräcklig personaltäthet efter det behovet som de boende har (som kan variera över tid) är en viktig grund.

Bedömningen är att det bör vara av största vikt att åstadkomma trygghet för de brukare som bor på särskilt boende och i gruppboende. Det är den enskildes egna hem där det måste kunna få råda lugn och trygghet. Tekniska lösningar kan vara ett komplement till personalbemanning. Införandet av hotellås på Hagen och Hemgården kan komma att skapa en trygghet i att obehöriga inte kan komma in i de boendes lägenheter.

Brister i omsorg kan dels vara i själva utförandet, insatsen blir inte genomförd enligt behov och överenskommelse och dels kvalitetsmässigt. Det kan gälla såväl serviceinsatser städ och tvätt, som personlig omsorg att inte ha fått de basala behoven tillgodosedda t.ex. mat och hygien men också insatser såsom tillsyn eller insatser av ”social” karaktär såsom aktiviteter, umgänge etc.

De åtgärder som har uppgetts vidtagna är t.ex. samtal med berörd personal/arbetsgrupp, handledning, extra insatt personal, stämt av med demenssjuksköterska, tagit upp vid teammöten, fortsätter arbete med BPSD, uppdatera/upprätta rutiner och samtal om efterlevnaden av befintliga rutiner.

Myndighet

I verksamhet myndighet barn och unga, har fem avvikelser rapporterats. Två av dessa gäller sekretess. Delar av personuppgifter har felaktigt skickats till fel adress/fel person. Två händelser beskriver brister i kommunikation mellan sociala jouren i Borås och aktuell brukare och jouren brister i sin handläggning. Samtal har förts med ansvarig chef för sociala jouren om händelserna och om avtalet parterna emellan. En händelse gäller en överklagan som inte kommit fram i tid. Överklagan har skickat på gamla e-postadressen admin.Herrljunga och i samband med ny plattform, ny mailadress samt begränsad behörighet till konton har myndighet inte haft kännedom om överklagandet. Översyn av behörighet samt information har skett.

En avvikelse är upprättad gällande boendestöd som brustit i samarbetet med hemtjänsten och insats frukost blev ej utförd enligt genomförandeplan. Fick rättas till senare under dagen.

Enligt avvikelserutinen ska åtgärder ske omedelbart eller i nära anslutning av händelsen beroende på händelsens art och allvarlighetsgrad. Uppföljning och återkoppling ska ske tillsammans med berörd personal/arbetsgrupp. Uppföljning har i vissa fall inte skett enligt upprättade rutiner.

Socialt stöd

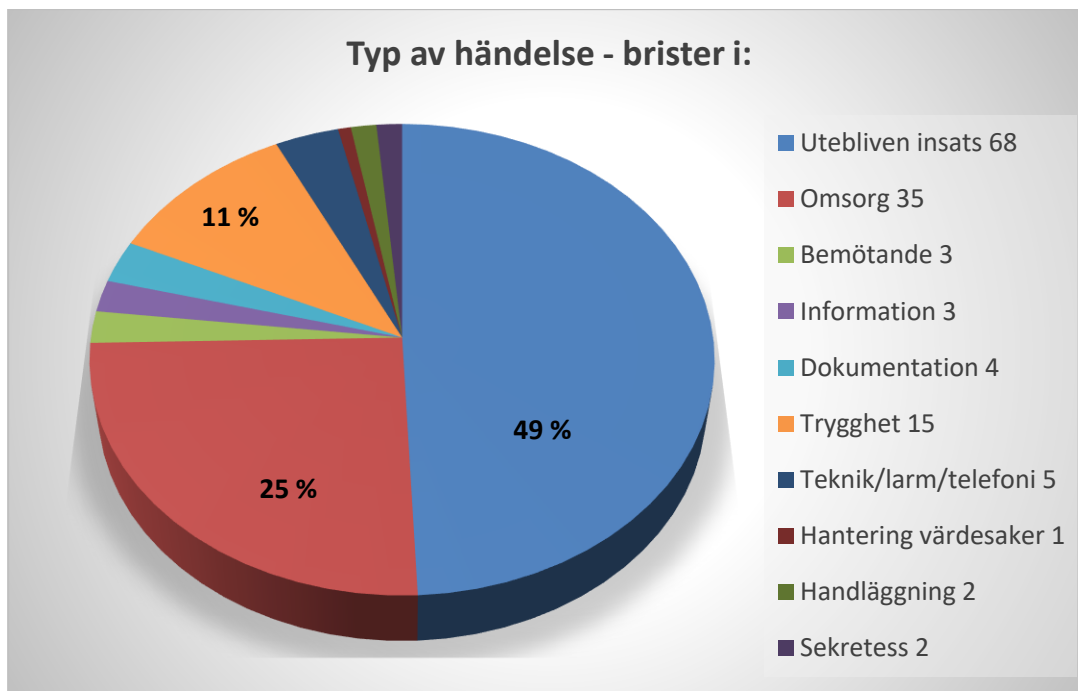
Inom LSS, personlig assistans, boende samt daglig verksamhet är det upprättat 31 avvikelserapporter. Den större delen av dessa (19) handlar om stängning av daglig verksamhet under ca en månads tid. En viss dubbelrapportering av dessa händelser har skett då vissa rapporter har upprättats i olika verksamheter men för samma brukare. Andra orsaker till rapportering är att insats ej utförts enligt genomförandeplanen, brist i informationsöverföring samt brister i dokumentation.

Vid stängning av daglig verksamhet gavs möjlighet till insatser i annan form vilket en del brukare har haft. När det förekommer brister i övrigt följs det i regel upp i samtal med personal, revidering eller upprättande av rutiner och vägledande dokument.

En brist är att det inte upprättades en risk- och konsekvensanalys (ur brukarperspektiv) innan beslut om stängning av daglig verksamhet skulle ske. Ett visst arbete hade kunnat förekommas och en del oro kunnat förhindras om det hade gjorts.

Typ av händelse Avvikelse enligt SoL och LSS

Utebliven insats uppstår oftast på grund av resursbrist, det finns inte personal i tjänst. I årets resultat så ingår även stängningen av daglig verksamhet som utebliven insats.

Klagomål och synpunkter

Äldreomsorg

Totalt åtta klagomål och synpunkter har inkommit till hemtjänst och boendena. Dessa har handlat om att personal inte kommer på planerade besök, ej fått frukost, bristande städning, inte meddelat brukare som överenskommet vid förändring, avgifter för mat, besöksförbud under pandemi, sekretess, beslut om att tillfälligt stänga korttidsboendet.

Ett klagomål har från enskild lämnats direkt till IVO, det har gällt ej verkställt korttidsboende samt att bostadsanpassning inte gått att få till.

Myndighet

Inom myndighet har 13 klagomål från enskild lämnats direkt till IVO. Inget av dessa har lett till tillsyn. De 13 klagomålen har lämnats in av sju olika personer gällande fyra olika ärenden och handlar mestadels om handläggning, ifrågasättande av LVU eller stöd i övrigt, bemötande.

Socialt stöd

Inom LSS boende har ett klagomål lämnats gällande brister i bemötande. Enhetschef har haft samtal med personal om bl.a. värdegrund och förhållningssätt.

Ansvarig chef ska enligt avvikelserutinen, senast inom tio dagar från inkommit klagomål/synpunkt återkoppla till den enskilde klagande i de fall där enskilde lämnat kontaktuppgifter. Bedömningen är att det finns en efterlevnad av rutinen.

Lex Sarah

Fem rapporterade missförhållanden enligt lex Sarah har skett första halvåret. Av dessa har fyra, efter utredning bedömts som så allvarliga att det har gått till anmälan till Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Tre av dessa fyra har hittills avslutats av IVO med motivering att socialnämnden har fullgjort sin utrednings- och anmälningsskyldighet, identifierat bakomliggande orsaker vidtagit och planerat åtgärder för att avhjälpa och förhindra att något liknande inträffar igen,

Olika lång tid efter att ärendena har avslutats gör SAS/Kvalitetssamordnare en uppföljande granskning om de redovisade, planerad åtgärderna har genomförts om så inte är fallet tas en dialog med berörd enhetschef.

Rapportering av missförhållanden har kommit från olika verksamheter enligt tabell.

Anm*	Verksamhet	Händelsen	Åtgärder bl.a.
Ja/ja	LSS	Fall från duschstol	Checklista för introduktion, handledning
Ja/ja	Hemtjänst	Ingen tillsyn, larm tagits bort	Samtal tydliggöra ansvar och mandat
	Hemtjänst	Tekniska problem. Inga larmlistor för kontroll	I efterhand kontroll på listor. Uppföljning med IT och leverantör/larmmottagning
Ja/ja	Myndighet Barn, unga	Familjehem-omplacering	Samtal. Delegerat ansvar, avtal ses över
Ja	Myndighet Barn, unga	Handläggning drar ut på tiden	Genomlysning av hela verksamheten. Utbildning för barnhandläggare. Värdegrundarbete

*Anmälan, /ja avslutad hos IVO

2020-09-09

Heléne Backman Carlsson
SAS/Kvalitetssamordnare

Uppföljning av Heltid som norm-deltid som möjlighet

Sammanfattning

2017-12-12 beslutade kommunfullmäktige att införa "Heltid som norm- deltid som möjlighet" för medlemmar inom kommunals avtalsområde. Under år 2018 infördes heltid som norm i pilot form på tre enheter inom Vård och Omsorg. Enhetschefer, planerare och samordnare har under 2019 och 2020 deltagit i bemanningsakademi och en bemanningshandbok har tagits fram och antagits. Under 2020 har nu majoriteten av enheterna infört heltid genom att skriva upp deltidsanställningarna. Flera medarbetare som har gått upp i tjänstgöringsgrad har dock valt att söka partiell tjänstledigt. Den ekonomiska prognosen för 2020 landar på ca 500tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-10

Förslag till beslut

Informationen tas emot och läggs till handlingarna.

Jennie Turunen

Verksamhetschef socialt stöd

Bakgrund

2017-12-12 beslutade kommunfullmäktige att införa "Heltid som norm- deltid som möjlighet". I samband med beslutet togs en handlingsplan fram på Socialförvaltningen för införandet. I handlingsplanen ingår genomförande av pilotprojekt på enheterna Hemtjänst och Hemgården. År 2018 påbörjades pilotprojektet inom hemtjänst Ljung och Hemgården somatisk och i juli 2019 även på Hemgården demens.

Under 2019 och 2020 fortsatte införandet med att alla enhetschefer planerare och samordnare gick en utbildning s.k bemanningsakademi för att få redskap i att skapa goda förutsättningar att införa heltid på enheterna.

Under 2020 har även en bemanningshandbok tagits fram och antagits som tydliggör och reglerar förutsättningarna för införandet. Majoriteten av alla enheter inom kommunals avtalsområde har per augusti infört heltid. Flera medarbetare som gått från en deltid till att arbeta heltid har dock valt att söka tjänstledigt då heltidsarbetet ej motsvarat förväntningar.

Nuläge

Per utgång augusti månad har majoriteten av alla enheter höjt sysselsättningsgraden för samtliga tillsvidare anställda till heltid. Flertalet har dock valt att söka partiell tjänstledigt.

Ökningen av andel heltidsanställda på förvaltningen samt statistik över sjukfrånvaro finns sammanställd här:

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	Jun 2019	Jun 2020
Total sjukfrånvaro	6,2	9,1
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	6,1	8,7
för män	6,4	11,0
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	41,6	31,8
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	37,2	26,5
för män	62,0	51,8
Andel heltid %	56,6	78,1
för kvinnor	55,6	77,3
för män	66,7	84,8

Förvaltningen har per augusti ca 78% andel heltidsanställda, långtidssjukfrånvaron har minskat med nästan 10% medans korttidsfrånvaron ökat, ökningen hänförs dock direkt till pandemin.

Vidare har en MBL-förhandling angående att korta ned natt-arbetspassen samverkats under första halvåret 2020. Förändringar i schemaplanering för det nya heltidsmättet på natt har dock ej införts än men kommer att påbörjas hösten 2020.

Samtliga enheter har från och med september samma schemaperioder (4 veckor) och alla enheter arbetar nu vidare med att implementera bemanningshandboken. Aktiviteter som enhetscheferna kommer arbeta vidare med och analysera under hösten är kartläggning av behoven på respektive enhet och utmana behoven, går det att schemalägga insatser på ett nytt sätt? Även arbeta vidare med att lära känna sin enhet i siffror, t.ex. bemanningsbalansen; hur många timmar per schema period respektive enhet har att fördela ut för att sedan samplanera. De samplaneringsområden förvaltningen ser har mest utvecklingspotential och som initialt kommer ge bäst resultat är per verksamhetsområde.

Ekonomisk bedömning

Per augusti 2020 ser förvaltningen en ökning i personalkostnader om ca 500tkr som direkt hänförs till ökade antal heltidsarbetande. Ökningen kopplas till en enhet. Förvaltningen gör bedömning idag att budgeten ej kommer påverkas mer negativt under innevarande år men kan se hur en minus prognos kan komma att ackumuleras under 2021 om flertalet som nu valt att arbeta deltid beslutar att gå upp i sin heltidsanställning.

Samverkan

Införandet av ”Heltid som norm-deltid som möjlighet” har samverkats och samverkas kontinuerligt vid eventuella förändringar.

Särskilt boende - Inventering och analys av framtida behov

Sammanfattning

Under 2017 beslutade socialnämnden att utveckla Hagens äldreboende till kommunens demenscentra.

Förvaltningen har under 2020 fått ett uppdrag att genomföra en inventering av antal boendeplatser samt en analys om framtida behov.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-09

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att Hagen byggs ut med 48 platser.

Susanne Johnsen
Verksamhetschef vård och omsorg

Expedieras till: Kommunstyrelsen
För kännedom
till:

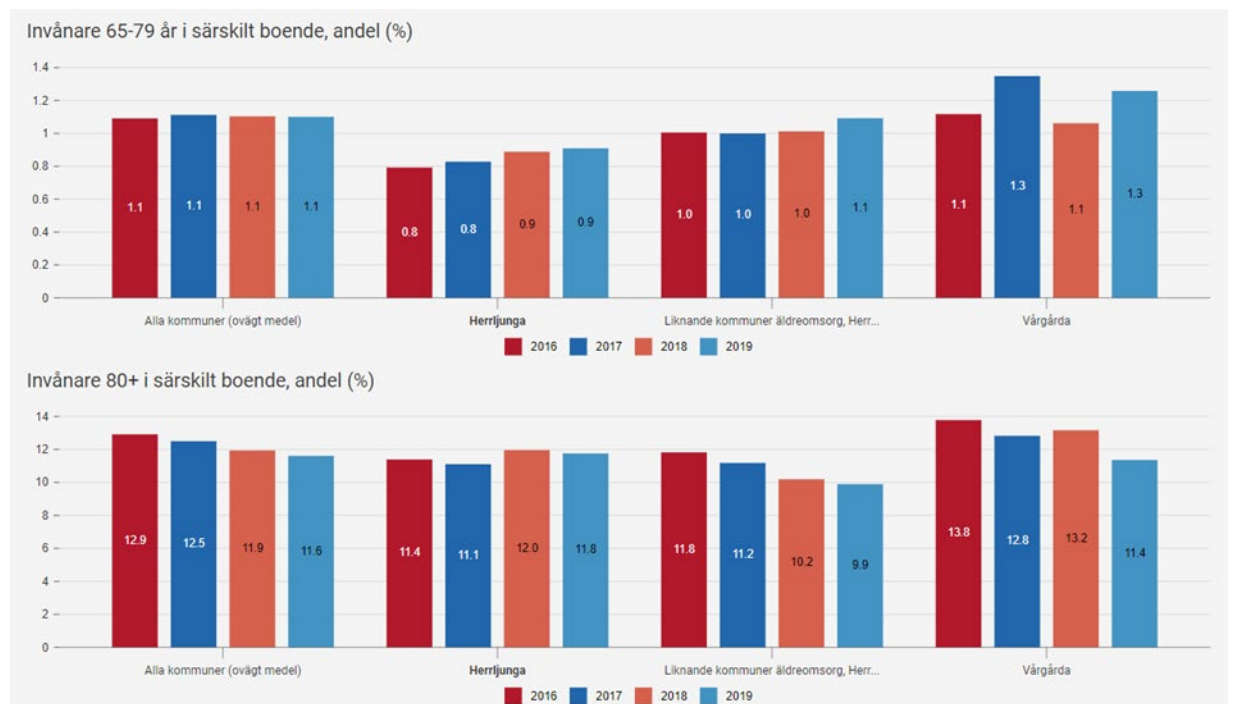
Bakgrund

Under 2017 beslutade socialnämnden att utveckla Hagens äldreboende till kommunens demenscentra. Projektering har pågått under 2018-2019.

Förvaltningen har fått i uppdrag att utföra en inventering och en analys av framtida behov av särskilt boende på blivande Hagen demenscentrum. Inventeringen och analysen görs för att arbetet med till- och ombyggnation av Hagen skall ha ett uppdaterat underlag som kan ligga till grund för eventuella justeringar av projektets omfattning.

Befolkningsprognos/analys

I nedanstående tabell (Kolada) syns hur stor andel av Herrljunga kommuns invånare i åldersspannet 65-79 år samt 80+ som har beslut om särskilt boende historiskt. Prognosen och analysen utgår från att kommunen fortsätter bevilja beslut om särskilt boende i samma grad som idag, 0,9 % av invånare 65-79 år samt 11,8% av invånare 80+.

Historiskt har fördelningen mellan somatiska platser och demens platser sett ut på följande sätt i Herrljunga kommun.

Datum	Antal platser somatik	Antal platser demens	Andel platser somatik	Andel platser demens
2020-08-03	29	61	32%	68%
2019-08-03	29	53	35%	65%
2018-08-03	29	56	34%	66%
2017-08-03	27	51	35%	65%
Medelvärde	28,5	55,3	34%	66%

Tabellen ovan visar den historiska fördelningen mellan somatik – och demens platser i kommunen.

Tabellen visar att i snitt har 34 % av platserna varit somatiska och 66 % av platserna demens. Men med vetskap om att verksamheten idag har ett flertal somatik platser där det bor patienter som utvecklat demens har procentsatserna justerats till 30 % somatik respektive 70 % demens i prognosen längre fram.

SCB har gjort en uppdaterad befolkningsprognos för Herrljunga från år 2020-2050. Den har legat till grund för invånarantalen i de olika åldersklasserna i prognosen. Nuläge 2020 90 platser fördelat på 29 somatik och 61 demens

År	Säbobehov/ antal platser	Prognos somatik	Prognos demens
2020	86	26	60
2021	86	26	60
2022	89	27	62
2023	91	27	63
2024	95	29	67
2025	100	30	70
2026	103	31	72
2027	106	32	74
2028	109	33	77
2029	113	34	79
2030	115	35	81
2031	118	35	83
2032	121	36	85
2033	123	37	86
2034	123	37	86
2035	125	37	87
2036	126	38	88
2037	127	38	89
2038	127	38	89
2039	127	38	89
2040	127	38	89
2041	127	38	89
2042	127	38	89
2043	129	39	90
2044	130	39	91
2045	132	39	92
2046	132	40	93
2047	134	40	94
2048	134	40	94
2049	136	41	95
2050	136	41	96

Ovan tabell visar ett prognostiserat behov av särskilt boende platser totalt, men också fördelat på antal somatik – och demens platser fram till och med år 2050.

Per dags dato har kommunen 90 särskilda boende platser som alla är belagda samt 5 icke verkställda beslut. Det visar att befintliga 90 platser är för få. Jämförs nuläget med prognosen från SCB, som visar ett behov av 86 platser för 2020 är prognosen från SCB för låg.

Behov av platser

De 90 särskilda boende platser (61 demens och 29 somatiska) kommunen har i dagsläget är redan för få. Notera att om den ursprungliga planen om en tillbyggnad med 40 demensplatser på Hagen görs kommer det endast att frigöra 11 nya demens boende platser. Det beror på att i dagsläget finns det 7 demens platser på Solhagen i Ljung som behöver flyttas in till Hagen och 22 demensplatser på Hemgården som också skall flyttas till Hagen.

Om Hagen byggs ut med 48 platser frigörs istället 19 nya boendeplatser för demens. Det medför att kommunen då totalt har 80 boendeplatser för demens. Enligt SCB når kommunen denna nivå först 2030 men förvaltningens egen statistik visar redan idag på SCB:s prognos för 2023. Det medför att bedömningen blir högre än SCB:s prognos.

När Hemgården demens flyttas till Hagen frigörs 22 tomma lägenheter men med nuvarande tryck på somatisk vård ser förvaltningen ett behov av ytterligare en avdelning med 8 somatiska platser. Det medför att det kommer att vara 14 tomma lägenheter på Hemgården.

I tidigare lokalförsörjningsplan framgår att de tomma lägenheterna på Hemgården skall inhysa Individ och familjeomsorgen (IFO) som idag har sina lokaler i TB-huset. Förvaltningen önskar att gå ur kontraktet på TB-huset då lokalerna inte är tillfredställande ur arbetsmiljösynpunkt. Förvaltningen ser nu på alternativa verksamhetslokaler. Det är dock tveksamt om de 14 tomma lägenheterna på Hemgården räcker för IFO:s verksamhet, frågan behöver utredas mer.

Beslutar förvaltningen att inte använda de tomma lägenheterna som kontorsplatser till IFO finns förslag på samlokalisering samt att eventuellt flytta 6 korttidsplatser från Hagen till Hemgården och därmed skapa korttidsplatser för demens på Hagen. De tomma lägenheterna på Hemgården skulle också kunna ställas om till Trygghetsbostäder eller korttidsvistelse för barn enligt LSS.

Ytterligare en användning av de tomma lägenheterna på Hemgården kan vara att samlokalisera sjuksköterskeorganisationen för att på så sätt nå en mer resurseffektiv enhet.

Lokalerna i Ljung planeras för att gå ur.

Samverkan

Projekt utbyggnad av Hagen har samverkats.

Revidering av beräkningsmodell för egenavgift i riktlinjen för färdtjänst

Sammanfattning

I gällande riktlinjer för färdtjänst baseras egenavgiften för färdtjänstresan på Västtrafiks nuvarande kommunzoner för den allmänna kollektivtrafiken, s k Baspris kommun + 15%. I och med att kommunzonerna ersätts av tre zoner för kollektivtrafik i Västra Götaland så förvinner det baspris per kommunzon som egenavgiften för färdtjänstresorna baseras på. Alla kommuner som har uppdragsavtal med Västtrafik för den anropsstyrda trafiken behöver därför fastställa ny beräkningsmodell för egenavgifter.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-09-11

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att beräkningsmodell av egenavgift vid färdtjänstresa övergår till att vara avståndsbaserad, med grundavgift på 50 kr för de första 10 kilometrarna och därefter påslag med 3 kr per kilometer. Avståndsbaserade egenavgifter gäller fr. o. m. 210301 och dessa uppräknas årligen med den genomsnittliga förändringen för biljettpriserna i den allmänna kollektivtrafiken.

Mariana Andersson
Handläggare

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom
till:

Bakgrund

Egenavgiften för färdtjänstresor i Herrljunga kommun baseras för närvarande, och enligt kommunfullmäktiges beslut, på Västtrafiks baspristaxa med ett tillägg på 15 % för vuxen respektive ungdom.

I och med att kommunzonerna ersätts av 3 zoner för kollektivtrafik i Västra Götaland så försvinner det baspris per kommunzon som egenavgiften för färdtjänstresorna baseras på. Således behöver det antas ett nytt beslut gällande beräkningsmodell för egenavgifterna i respektive kommun.

Färdtjänsthandläggare från olika kommuner samt Kommun-Regionrepresentanter från Västtrafik har tillsammans diskuterat olika alternativa beräkningsmodeller och genomfört en omvärldsanalys med målsättning att utarbeta en gemensam beräkningsmodell för ny egenavgift i enlighet med avtalsskrivning mellan kommuner och Västtrafik som anger att parterna ska sträva mot harmoniserade regelverk. I omvärldsanalysen framkommer att den vanligaste egenavgiften vid färdtjänstresa är avståndsbaserad med startavgift och därefter kronpåslag per kilometer. Positiva effekter som framkommer vid avståndsbaserad egenavgift är främst att det utifrån ett likställighetsperspektiv är lätt att förstå och mest rättvist då avgiften baseras på reslängd.

Systemet med avståndsbaserad avgift är mer rättvist och följer transportkostnaden mer exakt. Det är enkelt att förstå för den enskilde tillståndshavaren och ett hållbart sätt att räkna fram egenavgiften då modellen inte påverkas av framtida zonförändringar i den allmänna kollektivtrafiken. Tillämpningsområdet spelar mindre roll och det öppnar för att tillämpningsområdet kan gälla för hela Västra Götaland.

Som konstruktion för avståndsbaserad taxa föreslås en grundavgift på 50 kr och för resa upp till 10 km och därefter ett påslag med 3 kr per kilometer. Egenavgiften skall meddelas vid beställningstillfället.

Avståndsbaserad egenavgift kan träda i kraft från 1 mars 2021 efter justering av systemteknik hos Västtrafik. Nuvarande beräkningsmodell utifrån baspriset tillämpas fortsatt fram till dess.

Ekonomisk bedömning

Som beräkningsmodell av egenavgift vid färdtjänstresa föreslås avståndsbaserad avgift med en startavgift på 50 kr för 10 kilometer och därefter ett påslag på 3 kr per kilometer. Egenavgifterna föreslås få årlig uppräknings med den genomsnittliga förändringen för biljettpriserna i den allmänna kollektivtrafiken.

Det innebär att för de kortare resorna inom kommunen sänks egenavgiften från 60 kr till 50 kr. Kortare resor över en kommungräns får halverad egenavgift från 102 kr till 50 kr.

Generellt kan sägas att avståndsbaserad taxa ger vid jämförelse med nuvarande zontaxa lägre egenavgifter för resor med avstånd upp till:

- 13 km (egenavgift 59 kr) inom 1 kommun (zontaxa 60 kr)
- 27 km (egenavgift 101 kr) över 2 kommuner (zontaxa 102 kr)
- 41 km (egenavgift 143 kr) över 3 kommuner (zontaxa 144 kr)
- 55 km (egenavgift 185 kr) över 4 kommuner (zontaxa 185 kr)

Längre resor får högre egenavgifter än vid nuvarande zontaxa.

Under år 2019 genomfördes drygt 3000 färdtjänstresor och regionfärdtjänstresor och så här såg resandet ut inom kommunen respektive till och från andra kommuner i färdtjänstområdet (verksamhetsresor eller dagliga resor till och från arbete ej medräknat);

Herrljunga kommun 63 %

Borås kommun 11 %

Vårgårda kommun 9 %

Alingsås kommun 5 %

Falköpings kommun 5 %

Ulricehamn kommun 2 %

Göteborg 1,7 %

Vara kommun 1 %

För en resa inom Herrljunga kommun kommer avståndsbaserad egenavgift att variera från 50 kr upp till ca 120 kr (33 km). Jämfört med nuvarande zontaxa 60 kr skulle 69% av de resor som genomfördes år 2019 inom Herrljunga kommun få lägre egenavgift (50-59 kr). 31 % av resorna får en högre egenavgift (62-107 kr). De flesta resorna till och från Vårgårda kommun får lägre egenavgift jämfört med idag.

Egenavgifter färdtjänstområdet

År 2019	Antal resor	Nuvarande zontaxa	Grund 50 kr 0-10 km påslag 3 kr/km	Diff.
Herrljunga	1 913	114 780 kr	108 972 kr	-5 808 kr
Borås	336	34 272 kr	45 813 kr	11 541 kr
Vårgårda	263	26 826 kr	18 469 kr	-8 357 kr
Alingsås	156	22 464 kr	21 818 kr	-646 kr
Falköping	142	14 484 kr	18 856 kr	4 372 kr
Ulricehamn	72	7 344 kr	8 226 kr	882 kr
Vara	26	2 652 kr	3 201 kr	549 kr
Skövde	28	4 032 kr	6 584 kr	2 552 kr
Essunga	8	816 kr	838 kr	22 kr
Summa	2944	227 670 kr	232 777 kr	5 107 kr

Regionfärdtjänstresor har längre avstånd och därmed ökar också de flesta egenavgifterna för dessa resor.

**Egenavgifter
regionfärdtjänst**

År 2019	Antal resor	Nuvarande zontaxa	Grund 50 kr 0-10 km påslag 3 kr/km	Diff.
Göteborg	52	11 804 kr	14 696 kr	2 892 kr
Lidköping	16	2 304 kr	3 113 kr	1 079 kr
Härryda	11	2 035 kr	2 902 kr	1 318 kr
Mölnadal	7	1 589 kr	2 042 kr	453 kr
Kungälv	7	1 589 kr	2 237 kr	648 kr
Partille	6	1 362 kr	1 452 kr	90 kr
Lerum	4	740 kr	782 kr	42 kr
Götene	4	740 kr	899 kr	159 kr
Tibro	4	740 kr	1 142 kr	402 kr
Bengtsfors	4	1 076 kr	1 838 kr	762 kr
Lysekil	2	538 kr	754 kr	216 kr
Grästorp	2	288 kr	304 kr	-16 kr
Bollebygd	2	288 kr	376 kr	88 kr
Ale	2	370 kr	418 kr	48 kr
Lilla Edet	2	454 kr	514 kr	60 kr
Vänersborg	2	370 kr	520 kr	150 kr
Trollhättan	1	144 kr	236 kr	92 kr
Summa	128	23 979 kr	31 103 kr	8 267 kr

Beräkningar och jämförelser har också gjorts utifrån resandet 2019 och nuvarande egenavgiftsuttag med zontaxa jämfört med avståndsbaserad beräkningsmodell med olika km-påslag och vilka ekonomiska effekter det skulle ge.

År 2019	Nuvarande zontaxa	Grund 50 kr (0-10 km) därefter påslag 3 kr/km	Grund 50 kr (0-10 km) därefter påslag 2,50 kr/km	Grund 50 kr (0-10 km) därefter påslag 2 kr/km
Färdtjänst-området egenavgifter	227 670 kr	232 777 kr	217 623 kr	202 739 kr
Utfall jmf med zontaxa		5 107 kr	-10 047 kr	-24 931 kr
Regionfärdtjänst egenavgifter	25 893 kr	33 471 kr	29 535 kr	24 880 kr
Utfall jmf med zontaxa		7 578 kr	3 642 kr	-1 013 kr
Totalt resor	253 563 kr	266 248 kr	247 158 kr	227 619 kr
Utfall totalt jmf med zontaxa		12 685 kr	-6 405 kr	-25 944 kr

Avståndsbaserade egenavgifter med 50 kr som grund och påslag med 3 kr/km ger något ökade intäkter generellt även om det för resor inom Herrljunga kommun ger lägre intäkter. Ett lägre kilometerpåslag än 3 kr medför att kommunens kostnader för färdtjänsten kommer att öka.

Juridisk bedömning

Färdtjänst är en kompletterande kollektiv transportform som efter behovsprövning är tillgänglig för personer som på grund av funktionshinder, som inte är tillfälligt, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer. Enligt färdtjänstlagen har folkbokföringskommunen ansvar att anordna färdtjänst för sina invånare inom kommunen och om det finns särskilda skäl även i eller mellan andra kommuner. Det är kommunfullmäktige som beslutar om grunderna för avgifterna, såväl nivå som avgiftskonstruktion. Lagens krav är att avgifterna ska vara skäliga och inte överskrida tillståndsgivarens självkostnader.

FN:s barnkonvention

Barnkonventionen (lag 1 januari 2020) beskriver i artikel 23.1 att ”ett barn som med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar tilltron till den egna förmågan och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhällslivet”.

Jämställdhetsbeskrivning

Ur jämställdhetsperspektiv är föreslagen beräkningsmodell mer jämställd då alla som beviljats färdtjänstillstånd behandlas lika. Det är resans längd som avgör egenavgiften.

Samverkan

Kommunala Pensionärs- och funktionshinderrådet 20-xx-xx

Motivering av förslag till beslut

Kommunen måste fastställa beräkningsmodell för resor med färdtjänst i och med att baspriset försvinner.

I uppdragsavtalet för den anropsstyrda trafiken finns angett att parterna ska sträva mot att harmonisera regelverken. Omvärldsanalys visar att de flesta regioner tillämpar avståndsbaserade egenavgifter för den anropsstyrda trafiken med en grundavgift och därefter kilometerpåslag.

De kommuner i Sjuhärad som har uppdragsavtal med Västtrafik för den anropsstyrda trafiken kommer att föreslå avståndsbaserad beräkningsmodell, likaså kommunerna inom Fyrbodals-området och Öckerö.

Avståndsbaserad beräkningsmodell påverkas inte av gränsdragningar och zonindelningar inom den allmänna kollektivtrafiken.

Avståndsbaserad beräkningsmodell är lätt att förstå och mest rättvist då den baseras på resans längd oavsett vilka gränser som passeras.

Avståndsbaserad beräkningsmodell med grundavgift 50 kr för resa 0-10 km samt därefter påslag 3 kr/km är den nivå som bedöms vara mest kostnadsneutral för kommunen. För den enskilde färdtjänstresenären kommer egenavgiften att sänkas för kortare resor medan den ökar för längre resor.